

SLOVENE

am Gene Inzeratom: am
Enostopna petina vrsta mal
oglasni po Dta. 1-50 in Dta. 8-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šina po Dta. 2 50, poslana itd.
po Dta. 4-.

Pri večjem naročilu popust.
Izlože vsak dan izvešča
ponedeljka in dneva po praz-
nika ob 5. uri jutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 233.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljena na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Proračun.

Finančni minister je predložil narodni skupščini predlog finančnega zakona za proračunsko leto 1923-24. Proračun izkazuje ravnotežje v državnem gospodarstvu — zaenkrat pač samo na papirju. Že Stojadinovičev prednik dr. Kumanudi je predložil finančni zakon, s katerim je hotel izsiliti finančno ravnotežje, pa se je potem izkazalo, da je bil Kumanudijev predlog samo pesek v oči. Z veseljem bi pozdravili proračun, ki bi izkazal, da so se državni izdatki pravili v sklad z državnimi dohodki, ker bi imelo to važne posledice za naše narodno gospodarstvo in bi kolikortoliko repariralo zaupanje inozemstva v našo državno gospodarstvo, ki so je razni naši radikalski in demokratični državniki zapravili. Finančni zakon dr. Stojadinoviča izkazuje res ravnotežje in sicer ravnotežje, izračunjeno točno do zadnje pare. Krasno! Le da takemu proračunu ne moremo prav verjeti, ker ne na sebi samo znak volje ne pa dejanske možnosti. In če se finančnemu ministru tuji posreči realizirati mrtve številke na papirju v realno stanje, se naša skepsa ne bo spremenila v veselje, ker bi bil tudi v tem slučaju ekonomski uspeh manj kot smisljive vrednosti. Vesel bi ga bil pač fiskus, ne pa davkoplačevalec; saj bi tak uspeh ne bil dosežen s pametnim finančnim gospodarstvom, marveč zgolj s fiskalizmom, ki ni v nobenem pravem razmerju z gospodarsko močjo davkoplačevalcev, vsaj kar se Slovenije tiče, gotovo ne. Dokler naša gospodarska bilanca ne bo aktivna, bodo davkoplačevalci tem huje občutili davčni vijak finančnega ministra, čimbolj bo ta za vsako eno skušal doseči ravnotežje v državnem proračunu in ne bodo posamezne resori zaleli pametno in vestno gospodariti. Vzglad nekakega slabega gospodarstva nam daje n. pr. železniško ministrstvo, ki izkazuje v svojem proračunu aktiv 20 milijonov dinarjev, da ima tako zanemarjeno gospodarstvo, da je vidno, kamorkoli se ozreš, na progah, v vlakih, direkcijskih.

Najsigurnejši znak slabega državnega gospodarstva je, da se je dinar v Curihu sicer stabiliziral — ne bomo tu raziskovali, kakimi sredstvi — morda bo še celo rabel, a njegova notranja kupovalna vrednost stalno pada, draginja raste, pomanjkanje denarja se pa splošno občuti in sicer v neizmerljivi meri.

Finančni zakon pa kaže še druge svoje slabosti. Vsebuje celo vrsto izprememb večinskih zakonov, ker se zdi to fiskusu zelo prihodno. Že sedaj vlada v zakonodajstvu pravi kaos, zanaprej ga bo pa finančni minister še povečal, ko menjava obstoječe zakone kratkomalo z določbami v finančnem zakonu in upravnik ne bo na jasem, ali kaj veljajo te izpremembe samo za proračunsko leto ali pa ostanejo v veljavi, dokler se posebnim zakonom zopet ne izpremeni. Tako se v finančnem predlogu v posameznih pokrajinah menjajo zakonske določbe, ki niso v neposredni vezi s proračunom, katere odredbe, veljavne samo za Srbijo, se raztegnejo na celo državo.

Vsa ministrstva razen ministrstva za zunanjo politiko — znak režima — izkazujejo v proračunu večje izdatke kakor so bili dobreni za leto 1922-23. Ministrstvo za notranje zadeve kar za 112 in pol milijona več, finančno ministrstvo za 347 milijonov, ministrstvo za vojsko in mornarico celo za 639.720 Din, železniško ministrstvo za 15 milijonov itd. in to kljub redukciji uradnih plačil in oficirjev in kljub mizernim plačilom državnih nameščencev vseh kategorij. Tako si je to mogoče razlagati drugače, kar s splošno korupcijo, čez katero mnogi obnavljajo, pa jo sami pomagajo izvajati. Tem poglavju, o katerem se je začelo govoriti že na dvoru razpravljati, se nam vsi prepotrebno vprašanje, koliko znašajo razni dispozijski fond, ki iz proračuna niso razvidni in kako se upravlja z njim? To je zmed največjih skrivnosti, ki široko odpira vrata korupciji in ki se mora razkriti!

Naročajte „Slovenca“!

Dr. Korošec v avdienci pri kralju.

KRALJ ŽELI ODPRAVO KORUPCIJE.

Belgrad, 13. oktobra. (Izv.) Sinoči je bil načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec pri kralju v avdienci, ki je trajala od pol 7. do tričetrt na 8. Dr. Korošec je razložil kralju položaj v državi, posebno v Sloveniji, ter zainteresiral kra-

lja za razmere v Sloveniji in mu predložil tendence radikalov, katerim se protivi cela Slovenija. Kralj je kazal posebno pozornost in interes za izvajanja dr. Korošca o nepravilnostih v državi in izrazil željo, da se odpravi korupcija v državi.

Parlamentarni položaj.

RADIKALNA STRANKA V ŠKRIPCIH. — POSVETI OPOZICIJE. — STALIŠČE PRAVE OPOZICIJE.

Belgrad, 13. oktobra. (Izv.) Čeprav so seje narodne skupščine končale, vendar politično življenje ni popolnoma zamrlo. Demokrati živahno delujejo, da bi osnovali opozicijski blok in pripravljajo radikalno novo presenečenje. Radikali so res prišli v zelo težak položaj, ker so odvisni od Nemcev in džemijetovcev, s katerimi le neradi sodelujejo in ki so nezanesljivi. Sodi se namreč, da bodo Nemci in džemijetovci pri volitvi za finančni odbor postavili svoji lastni listi, tako da bi radikali dobili od 31 članov finančnega odbora 14 članov, džemijet 2, Nemci 1, opozicija pa skupaj 14. Na ta način bi bili radikali vedno odvisni od Nemcev in džemijetovcev, ki bi neprestano prihajali z novimi zahtevami. Poleg tega se nahajajo radikali v neugodnem položaju radi obtožb proti najuglednejšim članom njihovega kluba radi raznih afer. Vseled javne korupcije izgubljajo vedno več zaupanja v državi in se zdi, da se tudi na dvoru zelo zanimajo za to korupcijo. To je razlog, da so radikali poskušali, da bi zopet privabili k sebi Stojana Protića, katerega sta obiskala Ljuba Jovanović in Aca Stanojević, ki je znan kot dober prijatelj Nikole Pašića in Stojana Protića in ki se je nalašč zato pripeljal v Belgrad, pa ni imel posebnega uspeha. Radikali prihajajo do prepričanja, da je Protić vendarle najboljši državnik za naše razmere in da bi edino on mogel vrniti državi in zakonom avtoriteto in odpraviti korupcijo.

Pri pravi opoziciji (Jugoslovanski klub in Jugoslovanski muslimanski klub) demokratska akcija ni naletela na popolno odobravanje in se gleda na to akcijo skeptično. Med posameznimi strankami so tako velike razlike, da bi bilo treba dolgo časa, dokler se ne odstranijo nesporazumi in najvažnejše načelne razlike. Največja zapreka za demokrate je vprašanje revizije ustave, od katerega dr. Korošec in dr. Spaho ne moreta odstopiti pod nobenim pogojem. Četudi demokrati zadnji čas čenja po malem obsojati centralizem, ki se izkorišča v velesrbske interese, vendar oba opozicijska kluba sodita, da demokrati ne bodo hoteli imeti toliko poguma, da bi odkrito stopili pred ljudstvo z zahtevom, da se izvrši revizija ustave. Tako je akcija demokratov ostala za sedaj v mejah neobveznih razgovorov.

Krvave demonstracije brezposelnih v Nemčiji.

Mainz, 13. oktobra. (Izv.) Med separatisti in policijo je prišlo do hudega boja, v katerem je bil en policijski uradnik in več separatistov težko ranjenih.

Köln, 13. oktobra. (Izv.) Danes dopoldne so se po raznih cestah zopet pričeli zbirati brezposelni. Popoldne je morala nastopiti policija na konjih, ki je demonstrante razgnala. Ob pol 7. uri zvečer so se demonstranti zopet zbrali. Policija je pričela streljati.

Kreuznach, 13. oktobra. (Izv.) Danes so se ponovili izgredi brezposelnih, ki so oplenili šest velikih trgovin.

Pariz, 13. oktobra. (Izv.) Agence Havas poroča iz Düsseldorfa: V Solingenu je bilo pri demonstracijah 11 mrtvih, 35 pa težko ranjenih, v Kölnu, Harnbornu, v Es-senu so brezposelni oplenili trgovine. V

STAVKA ŽELEZNIČARJEV V GORNJI ŠLEZIJ.

Katovice, 13. oktobra. (Izv.) Stavka železničarjev in poštinih uslužbencev v polj-

Belgrad, 13. oktobra. (Izv.) Demokrati nadaljujejo svojo akcijo za osnovanje opozicijskega bloka. Ljuba Davidović je danes ponovno razpravljal s predstavniki opozicijskih skupin, posebno z dr. Korošcem in dr. Spahom. G. Davidović je mišljenja, da ni potrebno samo edinstvo opozicije v negativnem delu, marveč je treba, da ima opozicijski blok tudi nek skupni politični značaj. Tega značaja g. Davidović ni označil, povdaril pa je, da se mora vrniti avtoriteta zakonu in preprečiti korupcija. On misli, da je potreben čim ožji stik med opozicijskimi strankami, da bi došlo do medsebojnega zaupanja, ki je prvi in glavni faktor za sporazum. Dr. Korošec in dr. Spaho sta njegovo poročilo vzela na znanje. Izjavila sta pa, da potrebuje časa za posvet s svojimi tovariši. V začetku novega parlamentarnega zasedanja se bodo razgovori nadaljevali in se bo ob tej priliki sporočilo Davidoviću mišljenje Jugoslovanskega in muslimanskega kluba.

Belgrad, 13. okt. (Izv.) Večina poslancev je zapustila Belgrad. Odpotovali so tudi nekateri ministri. Minister dr. Srskić je odpotoval v Bosno, da nadzoruje rudnike. Z njim je odpotoval tudi finančni minister dr. Stojadinović, da kontrolira tobačne monopole v Bosni in Hercegovini.

Belgrad, 13. okt. (Izv.) Nocoj odpotuje iz Belgrada dr. A. Korošec in dr. Spaho. Dr. Spaho potuje v Bosno, kjer se bo 15. t. m. vršil vakufski zbor, na katerem se bo sklepalo o držanju nasproti ministru za vere, ki hoče izigrati versko avtonomijo bosenskih muslimanov.

MIŠLJENJE HRSS O DEMOKRATSKI OPOZICIJI.

Zagreb, 13. oktobra. (Izv.) »Rječ« poroča, da pride jutri dr. Korošec v Zagreb, da spravi vsaj nekaj Radićevih poslancev v Belgrad k glasovanju pri volitvah skupinskega predsednika. Ugledni Radićevi poslanci izjavljajo, da ne verujejo, da bi dr. Korošec prišel v tej misli, ker mu je dobro znano, da nikakor ne mislijo iti v Belgrad. Če bi se s pomočjo Radićevih poslancev vrgla sedanja radikalna vlada, je čisto gotovo, da bi prišlo do nove koalicije med radikali in demokrati, kar slednji iskreno žele in skušajo v ta namen izrabiti ostale opozicijske skupine.

Düsseldorfu vzdržujejo red kavalerijske patrulje.

Düsseldorf, 13. oktobra. (Izv.) Sinoči so brezposelni oplenili več trgovin. Policija je bila preslaba, da bi plenitve zadržala.

Höck, 13. oktobra. (Izv.) Pred mestno hišo so se ponovile demonstracije. Vhod je zastražila močna policijska straža. Mnogi je pričela metati na policijo kamenje, nakar je policija ustrelila. Ena oseba je mrtva, tri težko in več lahko ranjenih. Po mestu so demonstranti oplenili več trgovin.

Poblastilni zakon sprejet.

Berlin, 13. oktobra. (Izv.) Državni zbor je sprejel poblastilni zakon. Za zakon je glasovalo 316 poslancev, proti pa 24. 7 poslancev se ni udeležilo glasovanja.

skem delu Gornje Šlezije traja dalje. Proti se vrši le deloma in ga vzdržuje vojaštvo, ki je zasedlo vse kolodvore in poštne urade.

Poročilo poslanika Rakića.

Belgrad, 13. oktobra. (Izv.) Iz Sofije je prišel naš poslanik Rakić, ki je imel dopoldne konference z zunanjim ministrom dr. Ninčevićem in njegovima pomočnikoma Panto Gavrilovićem in Ljubo Nešićem. Popoldne je Rakić obiskal tudi ministrskega predsednika Nikolo Pašića. Poročal je o razmerah v Bolgariji in posebno o delu naše komisije za izvršitev neučljive mirovne pogodbe. Gavrilović je vašemu dopisniku izjavil, da delo komisije povoljno napreduje.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 13. oktobra. (Izv.) Nocoj se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so pretresali elaborat komisije za razvrstitev uradništva v posamezne kategorije.

ZENSKI REGIMENT NA HRVATSKEM.

Zagreb, 13. okt. (Izv.) »Narodne Novine« javljajo, da je pokrajinska uprava iz javnih razlogov razpustila društvo »Hrvatska žena« v Zagrebu in pokrajini. Iz krogov »Hrvatske žene« se širi vest, da je razpuščena zato, ker pred tremi dnevi ni hotela dati gospej dr. Cimičeve gotovo vsoto za zibelko prestolonasledniku. Žena pokrajinskega namestnika gospe dr. Cimičeva stoji namreč na čelu te akcije, da bi dobila odlikovanje. »Hrvatska žena« ji pa ni hotela pripomoči do tega. Zato je g. Cimičeva društvu že takrat zapretila in čez tri dni je bilo društvo razpuščeno.

SPOR MED UPRAVO ZAGORSKIH PREMAGOVNIKOV IN ŽELEZNISKO UPRAVO.

Zagreb, 13. oktobra. (Izv.) Med upravo zagorskih premogovnikov in med ravnateljstvom državnih železnic je prišlo do spora. Uprava premogokopov je namreč povišala plače svojim delavcem in je zato hotela povišati tudi cene premogu. Državna železnica pa noče plačati tega poviška. Zato je uprava premogokopov odpustila večje število delavcev, ki se pripravljajo na ostro akcijo. Splošna delavska zveza se je obrnila na železniško ministrstvo.

Poljski sejem.

Varšava, 13. oktobra. (Izv.) V zunanjem odseku sejma je imel minister za zunanje zadeve ekspozice, v katerem je izjavil, da Nemčija s svojo finančno, socialno in politično zmedo dela velike težave srednjeevropskim državam. Vseled teh razmer mora Poljska z vsemi miroljubnimi sosedi vzdržati najboljše odnose. Dobre odnose med Poljsko in Češkoslovaško ukazuje politična pamet. Minister je govoril tudi o balkanskih vprašanjih. Po govoru se je razvila živahna razprava, v katero so posegli govorniki vseh parlamentarnih strank. Govorniki so odobraval, da je vlada priznala rusko sovjetsko vlado in se dotaknili tudi vprašanja Javorine.

Silna eksplozija v smodnišnici pri Varšavi.

186 ranjenih in mrtvih.

Varšava, 13. oktobra. (Izv.) Danes dopoldne proti 9. uri je v skladišču smodnika v trdnjavi nastala silna eksplozija. Do popoldne so našli 28 mrtvih, 48 težko in 110 lahko ranjenih. Preiskava je dognala, da gre tu za zločin.

IZVOZNA ODREDBA NA POLJSKEM.

Varšava, 13. oktobra. (Izv.) Notranji minister je izdal odredbo, po kateri je najstrožje prepovedan izvoz žita, krompirja in masti, dokler ne bo krita domača potreba.

SPOR V FAŠISTOVSKI STRANKI.

Rim, 13. oktobra. (Izv.) Veliki fašistovski svet je razveljavil izključitev Rocca iz stranke in ga je samo za 3 mesece suspendiral.

AMERIŠKO DELAVSTVO PROTI PRISELJEVANJU.

London, 13. oktobra. (Izv.) Reuter poroča iz Portlanda (Oregon): Ameriška delavska zveza je sprejela resolucijo, s katero se kongres poziva, da sklene stroge priseljevalne zakone in da zniža sedanjo priseljevalno avto.

ROPARSKI NAPAD NA VLAK.

Varšava, 13. oktobra. (Izv.) Ekspresni vlak Varšava—Moskva so med postajama Borisov in Orša napadli roparji in ga oplenili.

VIHARJI N AANGLEŠKEM.

London, 13. oktobra. (Izv.) Ob južni angleški obali divja silen vihar. Niže ležeče ceste v mestih Falceston in Hastings so preplavljene.

NESREČA FRANCOSKEGA LETALCA.

Lympude, 13. oktobra. (Izv.) Francoski letalec Maneyrol, ki je dosegel višinski rekord z malimi letali (Aviet), se je pri novem poletu smrtno ponesrečil.

V ROMUNJI FAŠISTE — ZAPIRAJO.

Bukarest, 13. oktobra. (Izv.) Ko se je v sredo vračal ravnatelj lista »Adeverul« in »Diminiaca« domov, ga je napadel fašistovski advokat Bacalogu in na glavi ranil. Bacalogu je na policiji izjavil, da je to storil, ker je »Adeverul« razžalil njegovo sestro. Danes so se vršile pri znanih fašistih hišne preiskave. Izvršenih je več aretacij.

VELEMLIN CONCORDIA POGOREL.

Budimpešta, 13. oktobra. (Izv.) Ponoči je izbruhnil v mlinu Concordia požar, ki se je tako hitro razširil, da je bilo v četrt uri celo poslopje od strehe do tal v plamenih. Zgorelo je 60 vagonov moke in otrobov.

Pismo iz Dalmacije.

Ojačevanje hrvatske zavesti. — Propadanje »Orjuna«. — Imenovanje novega škofa. — Katoliška akcija v Dalmaciji.

(Posebni dopis »Slovenec«.)

Split, oktobra.

V. — Dalmacija je dežela naglih skokov in ekstremov v politiki. To se seveda v prvi vrsti tiče inteligence, dočim je bilo ljudstvo vedno dosledno, čuvajoč svojo hrvatsko zavest. V Dalmaciji je našlo jugoslovanstvo svoje fanatične zagovornike, v nadi, da se bodo tega gibanja iskreno oprijeli vsi ostali deli države. Večina srbske javnosti je pa nazvala to gibanje »jugovinot« ter v srbskih krajih ni jugoslovanstvo našlo odziva. Orjunaši, tvorba demokratske stranke, so se bili posebno zavzeli za to gibanje. Šireč jugoslovanstvo so delali proti hrvatstvu. To jugoslovanstvo je imelo biti plašč za velikosrbske cilje in most, ki naj bi vodil do srbstva. Ko se je pod pretvezo jugoslovanstva začela s silo dušiti hrvatska zavest, ko so začeli nastopati proti hrvatski zastavi in hrvatskemu imenu, ni čudno, da je to gibanje izzvalo opravičeno reakcijo.

Dalmacija je vrhu tega izprevidela korupcijo in gospodarsko izsesavanje »prečanskih« krajev, izprevidela škodljive posledice centralistične politike, ki niti občinam ne da avtonomije, pa je zato nastopila v obrambo hrvatstva, v obrambo poštenja in morale v politiki in v obrambo občinske in pokrajinske avtonomije.

Hrvatska ljudska stranka je bila prva, ki je v Dalmaciji razvila hrvatski prapor, a danes se vsa Dalmacija vrača k hrvatstvu, saj je prav ona zibelka hrvatstva. Vladi to gibanje ni všeč, zato se ni čuditi, da je z raznimi mahinacijami preprečila hrvatski narodni shod v Splitu, na katerem je imel govoriti dr. Ante Trumbić. Orjunaši so govorili o nekih četah, ki da bodo shod razbile, a teh junakov ni bilo niti trideset ter si niso upali ničesar storiti. Sploh to orjunaško gibanje, ki hoče z nasiljem do-

seči svoje cilje, v Dalmaciji propada in ga javnost obsoja.

Novoimenovani škof dr. Kl. Kvirin Bonafčić je prisel v Split. Ob prihodu in vstolčenju so ga oblasti in meščani svečano sprejeli. Vživa glas učenega moža, dobrega rodoljuba in pobornika za glagolico. Upamo, da bo izpolnil vse nade, ki jih polagajo vanj verniki njegove škofije. — Kat. javnost v Dalmaciji je sprjela z iskrenimi simpatijami imenovanje dr. J. Srebrnič-a za krškega škofa ter se nadija, da bo vreden naslednik voditelja katoliškega gibanja, nepozabnega dr. A. Mahnič-a.

Katoliška akcija v Dalmaciji pridobiva vedno več tal, a po kongresih v Zagrebu in Ljubljani se opaža živahnije delo. Snujejo se nova mladinska društva, ki so obenem temelj orlovске organizacije. Prošle dni je pregledal nekaj odsekov odposlanec Orlovске zveze v Ljubljani. Priporočali bi predsedstvu Orlovске zveze, da nam pošlje svojega odposlanca za daljši čas, da bo v vsakem odseku privedil tečaj in uvečbal predelovadce.

Ze dalj časa se mudi v Dalmaciji dr. Velimir Deželić sin, glavni tajnik Hrvatskega katoliškega narodnega saveza iz Zagreba. On ima mnogo zaslug za uspeh evharističnega kongresa v Zagrebu ter se je tem povodom po njegovi zaslugi in pod njegovo režijo vprizorilo »Abrahamovo darovanje«.

Glas akademikov.

Včeraj popoldne se je vršila v univerzitetni dvorani protestna skupščina ljubljanskih akademikov, katero je sklical med-društveni odbor strokovnih društev radi nameravane ukinitve teološke in medicinske fakultete. Kakor skoraj začetkom vsakega leta, je tudi letos morala akademska mladina ponovno povzdigniti svoj glas, da ne pusti nikakega okrnjenja našega najvišjega kulturnega zavoda, ki nam ga je prineslo narodno osvobodjenje. Med drugimi sta na zborovanju poročala tudi gg. dekan dr. Šerko in dr. Lukman o dosedanem delovanju obeh fakultet kakor tudi o stroških, ki jih je imela država z obema fakultetama tekem vseh štirih let obstoja. Tako je porabila medicinska fakulteta skozi ves čas obstoja nekaj nad 900.000 Din rednih in izrednih kreditov, teološka fakulteta pa je od leta 1919. do danes dobila samo 92 tisoč dinarjev. Te številke nam brez vseh drugih argumentov jasno povedo, da pomanjkanje kreditov ne more biti vzrok, da bi se smelo misliti na kakó ukinitve. Dr. Šerko je opozoril na sklep medfakultetne komisije, ki se je vršila lani v Zagrebu, kjer so zastopniki vseh treh medicinskih fakultet potrdili nujnost obstoja ljubljanske fakultete, ki naj bi dobila tudi še 5. semester, tako da bi lahko slušatelji dovršili I. rigoroz v Ljubljani. Za obstoj medicinske fakultete pa govori tudi ozir na sredstva, ki jih mora imeti slušatelj pri svojem študiju. V Zagrebu je že danes otežkočen nemoten študij ravno vsled dejstva, da mnogokrat primanjkuje zadostnega materiala za vaje. Dosedaj je položilo v Ljubljani prvi rigoroz 38 kandidatov, ki sedaj nadaljujejo študije na drugih univerzah, ki so hvalno priznale uspehe ljubljanske medicinske fakultete.

G. dekan dr. Lukman je navajal uspešno dosedanje znanstveno delo teološke fakultete, ki je kljub materialnim težkostim, s katerimi se je morala boriti, dosegla že jako lepe uspehe. Teološka fakulteta je že skoro docela izpopolnjena, tako kar se tiče profesorskih moči, kakor tudi v pogledu

znanstvenih smeri, katerim hoče posvečati še posebno pozornost. Ljubljanska teološka fakulteta ima posebno stolico za proučevanje vzhodnih cerkvenih vprašanj, v 6. seminarjih je vršila dosedaj uspešno znanstveno delo. Zastopniki univerz v kraljevini so se upravičeno izrekli ob priliki proučevanja enotnega univerzitetnega zakona za nemoten obstoj ljubljanske teološke fakultete.

Po poročilih gg. dekanov je bila sprejeta resolucija, ki odločno obsoja vsak poizkus ukinitve medicinske in teološke fakultete, ker se akademska mladina zaveda, da je to največja kulturna pridobitev, ki nam jo je dala naša država. Akademsko dijaštvo bo zato vedno čuvalo to svojo svetinjo in bo vedno povzdignilo svoj glas proti vsakemu poizkusu ukinitve našega najvišjega kulturnega zavoda v zavesti, da stoji za njim ves slovenski narod.

Politične vesti.

Parcelacija Hrvatske. Dr. Janko Šimrak piše v uvodniku »Nar. Politike« pod tem naslovom: »Parcelacija Hrvatske bo stalna zapreka vsakemu sporazumu med Srbi in Hrvati. V Hrvatski ne bo mogoče najti niti ene politične stranke, ki bi mogla voditi politiko sporazuma, dokler traja parcelacija. — Tako je tedaj abstenenca s hrvatske strani dovedla do parcelacije Hrvatske. Ta politika je pomagala iztisniti Hrvate z njihovih vplivnih mest ter je končno njen rezultat razkosanje Hrvatske. Ta politika je v sebi tako nelogična, da upa, da bo s pomočjo abstinence skoro dospela do največjega vpliva v državi. Radič piše v zadnjem »Domu«, da bo blokiral in zavzel Belgrad s 160 mandati, katere bo dobil pri bodočih volitvah, pa pri tem pozablja, da bo Pašić predložil nov volilni zakon in da bo vodil volitve. Prav je očital češki ministrski predsednik Švehla Radiču, da vodi samo politiko volitev. Politiko vodi tisti, ki zna izrabiti volilne uspehe, a to je tisto, česar Radič ne zna, in v tem je vsa tragika Hrvatov. Dočim Pašić parcelira Hrvatsko, pa njen volilni voditelj prepravlja s hudournikom besedi Anglijo.«

Prekmurje.

Javni shod SLS v Bogojini. V Dolnjem Prekmurju je ena narodno najzavednejših župnij Bogojina. In cela župnija je politično tako zavedna, da je pred volitvami naznanila bolehnemu kandidatu g. Jožefu Kleklu, naj se ne trudi k njim na shod, ker so itak stanovitni pristaši Kmetijske zveze in bodo brez shodov glasovali zanj. In zares, Bogojančarji so držali dano besedo, 445 glasov so oddali za našo stranko, okoli devet strank je pa skupno dobilo komaj 71 glasov. Izvoljeni poslanec se je toplo zahvalil bogojančarim volivcem v listu Novine za to lepo stanovitnost ter jim obljubil, da bo imel prvi javni shod pri njih. Dano obljubo je spolnil 7. oktobra. Preje je imel že več zaupnih sestankov, a prvi javni shod je kljub bolehanju sklical na 7. oktobra v Bogojini ter ga tudi zvršil z najlepšim uspehom. Ne samo iz župnije, nego še iz oddaljenih drugih krajev so prišli poslušati narodnega poslanca g. Jožefa Klekla tako; da ni na shodu bilo zastopano Gornje Prekmurje, to je oba prekmurska volivna okraja. V precejšnjem številu so se udeležili shoda i protestanti. Brez izjeme vsi do zadnjega človeka, čeravno je bilo na shodu navzočih nekaj pristašev drugih strank, so odobravalii borbo Jugoslovanskega kluba za pravice našega ljudstva ter obsodili vladno politiko v že sprejetih zakonih ravno-

tako, kot v onih, ki so parlamentu predloženi. Govor poslanca Klekla prekmurske »Novine« v celoti objavijo. Soglasno so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Zahtevamo, da se določi čim krajši rok za odprtje železniške proge Murska Sobota—Ljutomer—Ormož; v slučaju, da bi se prog samo delno otvorila, se mora v prvi vrsti od Murske Sobotе do Ljutomera, ker vsi ostali kraji imajo že nekakšno zvezo s sredino države, samo naša pokrajina ne.

2. Protestiramo kar najodločneje proti uvedbi kuluka v Sloveniji ter se nadjamo, da bo gospod minister za gradjevine svojo danes besedo držal.

3. Protestiramo proti odloku, ki predpisuje, da se naš denar vraga v Hipotekarni banko v Belgradu.

4. Zahtevamo, da vlada vpoštevata popolno avtonomijo naših verskih šol, jih vzdržuje sama, kakor je to v Holandiji. Obenem zahtevamo, da novi šolski zakon zagotovi učenje v ronanauka v vseh šolah od najnižje do najvišje in neomejeno razvijanje verskih šol, katerim imamo poleg cerkve v prvi vrsti zahvaliti na najdražji zaklad: vero in materni jezik.

5. Protestiramo proti penzioniranju slovenskih oficirjev — v prvi vrsti bolnega in ujedinenje Prekmurja toliko zaslužnega generala Maistra — ter zahtevamo, da se reakci virajo ali vsaj, da se samo s prvim januarjem penzionirajo.

6. Zahtevamo, da naši vojniki služijo v Sloveniji ali vsaj, dokler se to ne reši, naj se Macedonijo premeščajo polki tako, da več kot kor pol leta naš vojak ne bo služil tam.

7. Zahtevamo, da se v Bogojini, v eni najzavednejših naših občin čimprej odpre redna poštna urad. Narod, kateri ob mažarskih mahah točno vrši in izpolnjuje svoje državljanske dolžnosti, zasluži v polni meri, da se njegove zahteve brzo upoštevajo, in to tembolj, ker začasa mažarske vlade tu itak že funkcionirajo poštne urade. Slabše poštne zveze ni celi Sloveniji, kakor ravno v tem zavednem kraju.

8. Jugoslovanskemu klubu izrekamo popolno zaupanje ter ga prosimo, da se bori in preji za naše pravice.

Zivinski sejmi so prepovedani, ker je ustopila v Dolnjem Prekmurju slinovka.

Na polju so se pojavile velike množice poljskih miši.

Dosedanje pisarno SLS hoče prejšnji tisk Svikiaršč spreminiti v pisarno radikalne stranke. V ta namen se je mudil pri vodstvi stranke par dni.

Obljuba radikalne stranke. Radikalna stranka je dala obljubo nekaterim cerkvenim teljske škofije, če bo duhovščina agitirala radikalno stranko. Državotvorna stranka!

Priznanje. Mlajši Jožef Klekl, župnik v Dolencih, je poldrugo leto bil kot naš državljani gost strašnih mažarskih ječ. Pri razpravi zvedel, da ga je pri mažarski oblasti zato med drugimi tudi dr. Cizfrak, odvetnik v M. Soboti. Proti temu gospodu se je župnik dolenski pritožil, ko se je vračal iz ujetništva, v konzulat v Budimpešti in g. Pašić, ministrom predsedniku. Na pritožbo je prišel odgovor, da je radikalna stranka župnika mlajšega Jožefa Klekla imenovala za predsednika svojih branilcev v M. Soboti. Pa radikalija ima mnogo, mnogo pikantierij na vesti v Prekmurju, ali o teh drugokrat.

Primorske novice.

PRST BOZZI NA KRNU.

Se se živo spominjamo barbarskega strahovanja, ki so ga bili lani vprizorili Italijani proti goriškemu slovenskemu ljudstvu, ko-

Pismo iz Italije.

(Konec.)

V Abano je slišati vse mogoče italijanske dialekte, ker prihajajo semkaj bolniki iz vseh delov države. Med temi dialekti so tako velike razlike, da se večkrat sami Italijani med seboj težko razumejo. Med temi dialekti so večje razlike, kakor med slovenskim in hrvaškim jezikom. Znan je slučaj o tistem visokem italijanskem častniku, ki je prišel v Vipavo. Ko je poslušal naše ljudstvo, je vprašal: »Kakšen dialekt je to? Jaz poznam skoro vsa italijanska narečja, ker sem služil na raznih krajih Italije, ali tega pa ne poznam.« Svojo globoko učenost je pokazal tudi tisti visoki uradnik v Trstu, ki je vprašal našega človeka, kakšna razlika je med slovenskim in nemškim jezikom, in ki je potem, ko mu je naš človek na dolgo in široko razlagal to razliko, rekel: »Razumem, razlika med slovenskim in nemškim jezikom je torej ista kakor med siciljanskim in toskanskim.« Narod v Abano govori beneško narečje, ki je sicer zelo podobno tržaškemu, le da je bolj mehko in da mora paziti tudi naše uho, ki je sicer vajeno italijanske govorice, ako hočemo razumeti. Vendar pa vsa ta razlika v dialektih in v karakterju ne ovirajo, da se ne bi čutili vsi Italijani in sinove istega naroda in iste države. Narodni in državni čuti je v vseh Italijanih brez razlike tako razvit, da lahko služijo v tem oziru drugim za

vzгляд. To dokazujejo zlasti dogodki zadnjih časov.

V nobeni drugi državi se ne vodi tako nacionalistična politika, kakor v Italiji. Ta nacionalistična politika pa gre preko vsake meje, je imperialistična, krivična, včasih tudi smešna. Mussolinijeva vlada je izdala dekret proti drugojezičnim javnim napisom. S tem je seveda hotela zadeti v prvi vrsti Slovence in Nemce. Toda ker ukaz ni bil omejen na nove dežele, veste kaj je napravil vesten gospod birokrat? Berem v nekem padovanskem časopisu, da je poslal karabinjere po ulicah in ti so morali vohati, kje je kak nelaški napis. In res so jih par staknili. Neki brivec je imel napisano na svoji bitegi: Coiffeur. Stante pede so mu sekvestrirali strašno tablo, ga občutno zaglobili in rešili mater Italijo.

Ni pa smešno, če postane ta nacionalizem fanatizem in krivica. To je potem žalostno za tistega, ki krivico trpi, kakor tudi za tistega, ki krivico dela. In ta fanatizem je žal prevzel v Italiji vse kroge, ne izvemškatoliške. Treba je samo vzeti v roke in brati, kako piše n. pr. o reškem vprašanju ugledni katoliški list »L'Avvenire d'Italia«, katerega glavni urednik poslanec Mattei Gentile je bil član paritetne komisije, in katerega dolžnost kot poštenega kristjana in katoliškega žurnalista bi bila, da se pouči objektivno o reških razmerah, ker je imel tudi kot član paritetne komisije izreči dalekosežno sodbo, od katere bi bil eventualno odvisen mir ali vojska. Če bi bil to storil, bi ne imenoval vedno Reke

»italianisima«, ker bi moral vedeti, da imajo tudi Hrvatje nekaj pravic do tega mesta.

Isti katoliški časopis je prinesel tudi te dni neki dopis iz Pazina. Iz vsega dopisa govori pravo pogansko sovraštvo proti Slovanom. Naj citiram samo par stavkov: »Pazin je bil vedno italijanski: Hrvaški kmetje pa, ki so prebivali v okolici, so s svojo invazijo pokvarili mesto moralno in družabno. Grozečemu vpadu hrvaških kmetov se je vedno upiralo junaško mesto z revolverji. Otroci in ženske so s kamni branili svoje italijanstvo. Slovanska nevarnost pa z zmago Italije ni minula. Res da ni več hrvaške gimnazije v Pazinu, toda hrvaški stariši pošiljajo svoje sinove v Karlovac, kjer se nadaljuje delo raznarodovanja, začeto od Avstrije.« Zato poziva italijanska vlada, naj kaj proti temu ukrene, in hvali delo raznarodovanja našega ljudstva. Zaključuje pa članek: »Nihče ni klical Hrvatov v italijansko Istro. Kdor hoče ostati Hrvat, naj gre onstran meje, onstran novih vrat Italije. Kdor bi pa hotel zopet zalezovati italijanstvo junaškega našega Pazina, tega naj požre pazinska »Fojba« (znana jama v Pazinu).« Sv. Oče vedno priporoča mir med narodi. Mir pa je mogoče le tam, kjer je pravičnost. Kako naj pride do miru, ako uplivni in odlični italijanski katoličani nimajo niti malo smisla za krščansko pravičnost! — Nič se pot mne čudimo, če so pristaši tega »katoliškega« časopisa bližji Mussoliniju nego Don Sturziu.

Če so katoliški časopisi taki, potem se

ni čuditi, če so drugi, zlasti fašistovski, in ravnost divji proti Jugoslovanom. In v te duhu, polnem sovraštva, se vzgaja italijanska javnost. Po mestih lahko povsod vid po zidovih napise: W Fiume (Živijo Reka in M Jugoslavija (Smrt Jugoslaviji)).

• • •

Nekega dne sedim na terasi pred hotelom in pišem razglednice. Kar zapazim da me s ceste ogleduje neki priprosto, snažno oblečen mož. Ko je videl, da se končal pisati, se približa, sname spoštljiv klobuk ter me pozdravi po slovensko: »koč: »Gospod, vi ste pa Slovenec!« Ko mi pritrdim, ga vprašam, kako me je spoznal za Slovenca. »Ker imate slovenske oči.« Slovenci gledamo drugače kakor Italijani mi je odgovoril. Bil je doma z goriških hbov. Ker je pa imel, kakor je trdil, težroko, me je naprosil, da mu napišem pismo na ženo. Rad sem mu ustregel. »Kaj naj pišem?« — »Da sem srečno sem pri in da pozdravljam vse doma.« — »To premalo,« sem odgovoril. Napisal sem to za ženo dolgo pismo, kjer sem ji vse natko popisal, kako je potoval, kako se zdvi, kaj jé, kaj dela itd. H koncu pa pristavljal par dobrih naukov za otroke vsočnosti očetovi. Ko sem prebral moje dobremu, novemu znancu pismo, so se utrnili dve solzi vesolja po licu. Nato me je potkal po rami in mi rekel: »spod, zdaj ga pa bova pol litra!« To je tudi po — slovensko! — Povejte pa, I sim, gospodu svetniku Kalanu, da ga ni

bili našli na Krnu porušen spomenik, katerega so postavili v spomin tamkaj padlim svojim vojakom. Ze takrat takoj so izjavili poznalci, da je spomenik razbila strela in to je kasneje ugotovila tudi uradna komisija. Toda italijanski bes proti Slovincem ni hotel izpušiti prilike, da se enkrat do sira izdizva nad brezbrambnim ljudstvom in ni mirovali prej, dokler ni potegnil v svojo nizkost tudi sodišča, ki je kljub vsem protidokazom obsodilo več slovenskih žrtev na težke kazni. Z največjimi slovesnostmi so Italijani tedaj upostavili spomenik na Krnu in z barbarskim pritiskom prisilili bližnje slovenske kraje in duhovnike, da so pri slovesnosti sodelovali in dali tako Italijanom »zadostnežen«. Sedaj pa poroča tržaški »Piccolo« z dne 11. t. m.:

»Dne 5. t. m. so med silnim neurjem tri strele udarile v spomenik, postavljen na vrhu Krna v spomin na njega zavzetje v juniju 1915... Spomenik je porušen. Naši vojakci so bili s žalostjo pričje tega slepega razornega pojave.«

Tako je nebo samo pretresljivo slovesno izprijalo nedolžnost slovenskega ljudstva na Krnu, radi katerega so Italijani pridivljali nadenj z ognjem in mečem, ga poglali v gozdove kakor divjo zver, porušili njegove kulturne spomenike, mu narekovali najbolj pekoče kazni in ponižanja in ga pred celim svetom obrekli kot barbarski element, ki ni vreden ne pravice ne svobode.

Kaj store sedaj Italijani? Ali imajo dovolj velikodušja, da vsaj po svojih močeh popravijo nezasišano krivico, ki so jo prizadeli tamkajšnjemu narodu, v kolikor jo pač morejo, ali bodo dali temu narodu primerno zadostnežje, ali razglase po listih svojo zmoto in vrnejo Slovincem dobro ime, ali bodo upostavili Volaričev spomenik v Kobaridu? Vse to je njihova sveta dolžnost. Ako so res veliki tudi po duhu, kakor to razglajajo v besedah, potem se ti dolžnosti ne bodo izognili. Vedo naj pa vnaprej, da jih bo svet sodil po dejanjih, ne po besedah.

So sile, ki so močnejše od skale in silnejše kakor vsa zemlja oblast. Ako bodo Italijani drli dalje po poti, po kateri jih vodi strašni nacionalni napuh, bodo doživeli še drugačnih dogodkov nego je oni na Krnu.

Jugoslovanska javnost pa ima dolžnost, da na vse strani širi vest o ponovnem porušenju krnskega spomenika po streli, da se tako zadosti časti slovenskih bratov pod italijanskim jarmom.

p Iz Vipave izgnan je g. dekan Andrej Lavrič, ki se je začasno naselil v Cerknici.

p Usoda duhovnikov in učiteljev v Istri. »Istra« poroča, da kar je še v Istri duhovnikov, ki niso dobili italijanskega državljanstva, čakajo, dokler ne pride novi škof. Duhovniki teške narodnosti, ki so jim prošnje za državljanstvo odbite, ostanejo v Istri do spomladi, da morejo urediti svoje stvari. — Šolska oblast je zopet vrgla na cesto dve slovenski učiteljski moči: M. Mogoroviča v Bermi in gospodično E. Sterniša v Kringi, ki je službovala tamkaj že 13 let.

p Hite. Slovensko planinsko društvo v Trstu je prejelo 11. t. m. odlok tržaškega prefekta, s katerim društvo razpušča, »ker ne dosega več pogojev svojega obstoja«. Društvo premoženje prehaja v last italijanskega planinskega društva — »Società alpina delle Giulie«. No, premoženje bo Società lahko spravila, ker je imelo slov. plan. društvo svoje prostore v Narodnem Domu, ki so ga Italijani poglali in je vse društveno imetje zgorelo s poplajem vred. Naj dostavimo le še to, da so razpuščena tudi vsa nemška plan. društva na Tirolskem.

p Tri vojaška letala padla na tla. 11. t. m. so odletela iz Pulja tri vojaška letala, da bi se vdeležila fašistovskih slavnosti v Rimu. V bližini Gradača je letala presenetil nasproten veter in noč, Vrnila so se proti Trstu, da bi na primerne mestu pristala, a v temi niso mogli jasno razločevati tal. Eno letalo je v prosti lukci zašlo na morje, a so pilota rešili nepoškodovane; ostali letali sta na neugodnem terenu pristali v žavljah ter sta oba pilota dobila pri tem težke poškodbe.

Štajerske novice.

š Knezoškof dr. Karlin protektor akcije doma ubogih. Kreditna in stavbna zadruga »Mojmir« v Mariboru namerava zgraditi potom posebne pomožne stanovanjske akcije dom za tuberkulozne reveže, in en dom za brezstanovance. V to svrhu sta se dne 1. oktobra predsednik g. Lagodič ter tajnik g. Pirc, knezoškofu g. dr. Andreju Karlinu s prošnjo, da bi prevzel protektorat. Presvetli je rade volje prevzel to častno mesto. Za tork 16. oktobra je sklicana prva anketa in se vabijo k sodelovanju vsi državni uradi, vojaška oblast, šole, vsa društva in korporacije ter vsi zasebniki.

š Tatvine na Zidanem mostu. V noči od 6. na 7. t. m. je bilo iz železniškega voza ukradena torbica, 28 kg. fižola, naslovljena na dr. Jank v Krnem. — V noči od 8. na 9. t. m. je bil tudi iz železniškega voza ukraden 28 kg težak kovček, ki je vseboval razno obleko. — Dne 11. t. m. je bila ob uri pri presedanju na vlak ukradena Elizabeti Schwarz ročna torbica s približno 8000 K gotovine, srebrna ura, 2 in pol listka za vožnjo Zagreb—Maribor ter potni list na njeno ime in še nekaj drugih listin. Listina se je našlo še isti dan na cesti. Naj se so nahajali, še vsi imenovani predmeti, na 3124 K.

Dnevne novice.

— Pismo iz Kranja. Primite vendar, gosp. urednik, Vašega kranjskega korespondenta za uho! Sicer je samo še malo mračnjakov, ki ne čitajo »Jutra«, naša slava bi pa bila le še večja, če bi tudi vi povedali, kako napredujemo. Če se gospod župan dr. Perič in njegova večina zelo ne potrudita in požurita, še Ljubljano kmalu nadkrilimo in zopet postanemo stolno mesto. Po Valvazorju imamo itak pravico, in zato je popolnoma prav, da se občinski očetje preselijo v historično Ogrinčevo hišo. Posebno se pa od našega mnogo zaposlenega gospoda župana, ki vlada skoro 3000 prebivalcev, torej le malo manj, kakor njegov cerkljanski kolega, in za dobrih par sto več, kakor stražarji, ne more zahtevati, da bi uradoval, in sprejemal v starih prostorih. Vraga tudi — v avdijenco ne prihajajo več samo Pikležev Lojze et consortes, ampak tudi visoka gospoda. Upravihi in borznih svetnikov ne štejemo, to so pri vsem respektu končno vendar samo stanovski tovariši — ali človek nikdar ne obupaj, in če se gospod Nikola Pašić pri vsi svoji zakrknjenosti danes ali jutri le spozna, da je bila največja budalost njegovega življenja, da je zaigral naše simpatije, ter morda osebo pride v Kanoso? Dasi bi prav zaprav zasluzil, ga je na vse zadnje le težko sprejeti v prejšnjih luknjah, zlasti, ker se še ne ve, kdo ima trdnjše življenje: ali on, ali JDS... Je torej čisto v redu, da se gospod župan ne samo preseli, ampak tudi dostojanstvu primerno opremi. Res nismo več kar si bodi in imamo zato tudi in inkompatibilnosti zelo moderne nazore. Drugod se pravni zastopnik kake delniške družbe vendar še ženira, da bi tudi kot občinski svetovalec sodeloval pri transakcijah občine s to družbo, ker si še vedno misli, da je to netaktno, če že ne nedopustno. Mi naprednejši se že davno ne menimo za take starokopitne predsodke in jih smatramo tudi za narodno-gospodarskega stališča za obsoletne. Na dani je vendar, koliko se pridobi že na času, ako oboje opravi ena in ista oseba. In kake uspehe dosežemo na ta način! Občinski odbor sklene n. pr., da proda 63.000 kvadratnih metrov občinskega sveta po 5 K kvadratni meter. Kupec, uboga d. d., se brani na vse kriplje in mobilizira vse visoke zveze — gospod župan se jih je komaj otresele — da bi se vendar kaj odnehalo od te za današnje razmere uprav oduške cene. A glejte: naš občinski odbor ostane trd, kakor skala, ki na nji stoji Kranj in ki se le vsako pomlad malo ruši, ter obesi kupcu še nadaljnih 40.000 kvadratnih metrov po isti ceni. Evo Vam primer stanovitnosti in lokalnega patriotizma, ki je tudi obupanega kupca tako ganil, da se je v očitno lastno škodo zadovoljil samo z izgledi na dividendo! In tako je mogoče, da naš občinski odbor vzgoji tudi novo generacijo podjetnikov. Ako se je torej povodom dopisov v »Jutru« trdilo, da so reklama in prozorna snubitev nekaterih trgovlancev, je to samo zavidljivo obrekovanje in črno zadnjaštvo — resnici na ljubo je bilo treba opozoriti samo še na zgornje stvari, pa imate verno in popolno sliko! Civis.

— Čudno postopanje vlade. Minulo je že več mesecev, odkar je izšla naredba, da se imajo pri poštnih uradih predložiti rentne knjižice pri poštni hranilnici na Dunaju v shrambi se nahajajočih vrednostnih papirjev v svrhu prenosa istih k poštni hranilnici v Sarajevu. Zahtevala se je tudi od tukajšnjih strank priložitev domovinskega lista, potem še prav po nepotrebnem potrdilo o stalnem bivališču, za katero je tukajšnje policijsko ravnanje zahtevalo 10 Din kolektivne. Obljubilo se je sicer strankam, da se bodo priloge (kakor domovinski listi) takoj vrnili istim, to se pa do sedaj še ni zgodilo. Stranke tudi še niso dobile nikakega potrdila o sprejemu vrednostnih papirjev od poštnih hranilnic v Sarajevu, tako da nimajo sedaj nikakih dokazil v roki. Prizadevali so večinoma revni sloji, kakor državni uradniki in bivši vojniki, kateri so bili svojčas prisiljeni podpisati vojno posejilo. Ždi se, da je bilo vladi na tem ležeče, da zmogla še po nepotrebnem kolektivne odločbe revežev. O, ti uboga molzna krava »Slovenija«!

— Jadranska Straza v Ljubljani. Na vsestransko zanimanje od strani občinstva za na še prireditve, je sklenil glavni odbor, da priredi tekom leta razen predavanj in družabnih večerov tri večje prireditve. Prva bo soareja dne 20. t. m. v veliki dvorani Uniona. Druga večja prireditev se bo vršila dne 12. januarja 1924 istotam, kot tretja pa bodo »Mornariški dnevi« v začetku avgusta, ki se bodo vršili istodobno po vsej državi in bodo trajali 3 dni. Dalje je sklenil podpisni odbor, da se društvenim članom zniža vstopnina za vsako prireditev na polovico, dajstvu pa na četrtino. Z ozirom na to, vabimo vse člane, da se v častnem štvanju udeležijo prve društvene prireditve 20. t. m. — Glavni odbor Jadranske Straže.

— Tržaški Vojak so plavila za kolektivno zadrugo. To je za vsa obrti skupaj, tako da bomo imeli »Tržaško« zruženo vse obrtništvo iz Tržača. Ko smo, kar želimo, da se čimprej izvrši. — Čevljarska zadruga ima za svoje člane tudi bolniški podporni sklad, ki prav pridno in dobro deluje v prospeh obolelih članov. Tako je želela, da tudi vse obrtništvo enkrat dobi svojo podporno blagajno, katera bo v prid vsem obrtnikom brez izjeme.

— Čevljarska zadruga v Tržiču naznanja, da se vrši pomožniška preizkušnja dne 24.

25. in 26. oktobra t. l. za Tržič pri raznih mojstrih (Ivan Papov, Alojz Mehle, Jakob Kralj itd.), za okolico pa pri Ivanu Poljancu, Petru Kristanu, Francu Poljancu itd. v Sebenjah in drugod, vselej točno ob 8. uri zjutraj. Kdor se še želi priglasiti, naj to nemudoma izvrši, ker se na poznejše prijave ne bo oziralo. Po sklepu seje bo moral tudi vsak pri glašenec pustiti izvršene čevlje pri istem mojstru, kjer bo delal preskušnjo.

— Golob in pes prijatelja. V Mošnjah št. 25 imajo samo enega belega goloba. Imajo pa tudi psa. Ker golob nima primerne tovaršije, leta in skače za psom, če gre ta tudi pol ure daleč na polje.

— Na Brezjah je bilo 7. in 8. oktobra 11 porok. Škofjeloški župnik g. dr. Janko Arnež je poročil 3 pare.

— Dekleta pozor! Prišli so na sled neke mu moškemu, ki potuje po Sloveniji. Mož z raznovrstnimi obljubami odvaža mladoletna dekleta v razne južne kraje.

— Tatvine na glavnem kolodvoru. Iz železniškega voza na glavnem kolodvoru je bil dne 28. novembra ukraden rumenkast površni suknjič z zelenimi črtami in črnim kožuhovinastim ovratnikom.

— Pogreša se 28 letna Milka Mrhar, posestnikova hči iz Stanežič, občina St. Vid nad Ljubljano. Odšla je od doma 30. septembra, oblečena v nedeljsko kmečko obleko.

— Kolo je bilo ukradeno Jakobu Veščaju iz Otovca. Kolo je znamke Styria, vredno 12.000 K.

— Kranjskogorska podružnica SPD sklicuje na dan 28. oktobra 1923 ob 14. uri v prostorih hotela Triglav v Mojstrani izredni občni zbor z vsopredom: Končna ukrenitev glede »Planinskega doma na Vrščicu«.

— Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorkijo izvršten pridatek za kavo. 6559

Gospodarstvo.

Položaj v svetovnem gospodarstvu.

Kriza v Nemčiji se širi z neverjetno naglico in zavzema vznemirjajoče dimenzije. Kam bo privedel valutni kaos v Nemčiji, je težko povedati. Najbrže se nahaja Nemčija pred važnimi preobratni, ki lahko privedejo do socialne revolucije. Obenem pa sosednja Poljska vedno bolj stopa po stopinjah Nemčije. Dolar je dosegel v Varšavi 1 milijon mark in, kakor kaže, bo še bolj napredoval v vrednosti. Tudi Poljska čaka usoda Nemčije, če bo nadaljevala inflacijsko politiko in toliki izmeri kakor dosedaj.

Amerikanska konjunktura postaja slabša in cene na ameriškem trgu slabe. Vendar je težko enotno karakterizirati razvojno tendenco v Ameriki, ki se vedno bolj oddaljuje od Evrope.

Angleško gospodarstvo trpi pod ogromno nezaposlenostjo. Koncem preteklega meseca je število brezposelnih naraslo zopet za par tisoč in doseglo 1½ milijona. Vesti iz Anglije pripovedujejo, da bo Anglija tudi začela z inflacijsko politiko. Poleg tega se govori mnogo o zaščitni carini, s katero bi prekinila Anglija skoro 100 letni trgovsko politični kurz.

Izgledi v bodočnost svetovnega gospodarstva niso baš sijajni.

Vrednost sovjetskega rublja.

Dne 9. t. m. je notiral dolar v Moskvi 965 rubljev izdaje leta 1923, kar predstavlja v starih papirnatih rubljih 955 milijonov. Istočasno je notiral dolar v Berlinu 3 milijarde mark.

Kriza v našem gospodarstvu.

Po poročilih iz Dalmacije leži v tamošnjih pristaniščih 70 parnikov brez posla in obenem pa vedo poročila povedati, da imamo okroglo 4000 nezaposlenih mornarjev, kar kaže na obseg krize, ki zavzema vedno večje dimenzije.

RPEMOG, PETROLEJ, SLADKOR IN DRUGO.

Vsled končane ruhrske krize bodo prišle velike množine doslej vezanega premoga na trg. Ker je obenem končan tudi ostravski štrajk v Češkoslovaški, bo premoga povsod dosti in se mora to na vsak način javiti v cenah. Kako so šli na Češkoslovaškem v cenah nazaj, nam pokažejo nove določbe, veljavne od 10. okt. naprej: doslej je stal meterski stot ostravskega črnega premoga 21.35 Kč, odslej 16.80, diferenca 4.55; cene za rjavi češki premog so 11 in 8.83, diferenca 2.17. Na vagon so se cene znižale za 455 oziroma 217 Kč. Razmerje med dinarjem in češko krono je bilo 12. okt. 1 proti 2.85 ali 2.95; torej se je cena črnega premoga pri vagonu znižala za skoraj 1200 dinarjev ali 4800 kron.

Od začetka letošnjega leta je šla cena petroleja v Newyorku nazaj, počasi sicer, a stalno. Tank — posoda za petrolej — je stal od januarja do aprila 7 dolarjev, maja in junija 6, julij—september 5 in pol, začetkom oktobra 5.40; torej se približuje predvojni ceni, ki je znašala 5 dolarjev. Vzrok padanja cen je posledica vedno večjih zalog, ki se polnijo zlasti vsled novih vrelcev v Južni Kaliforniji; ti vrelci producirajo sedaj več kot tretjino vse unijske produkcije, ki znaša 66—70 odstotkov vse svetovne produkcije. Ti vrelci so novi in so zmanjšali strah Amerikancev pred grozdim izčrpanjem. Poleg Unije je prva producentin Mehika, ca 25 odstotkov svet. pro-

dukcije; tu so samo avgusta navrtali 52 novih vrelcev in jih je začelo obratovati že 28.

Sladkorni trg je bil v zadnjih dneh skora povsod trden; zato povpraševanja ni bilo dosti. In če so blago kupovali tudi po starih cenah, je to utemeljeno v pičlih zalogah. Poročila iz Češkoslovaške in Poljske niso tako ugodna kakor so bila še pred kratkim. Amerika, London i. dr. nič ne odnehajo. Kara je večinoma pod streho in je bila letina prav dobra. Sem in tja v tropih nastopivša suša ne more več škodovati.

Češki hmelj je predmet zelo živahnega povpraševanja in so zato prodajalci jako previdni. Kar ne gre jim iz rok. Pravtako na Nemškem, kjer se pa branijo seveda tudi denarja in hočejo le enako protivrednost v blagu ali v tujih devizah.

Kože so v ceni poskočile, v Južni Ameriki na primer za 3 odstotke. Cene se bodo držale, ker je povpraševanje veliko. Potres je uničil Jokohamo, tržišče za japonsko svilo. Jokohamo nadomešča sedaj Kobe. Prodajalci nočejo prodati, upajoč, da bodo šle cene vsled uničenih zalog še bolj gor. Milan se je pa preneglil in je šel s cenami preveč gor; sedaj hitro odnehuje, 10 odstotkov, pa vendar ne privabi kupcev. Vse čaka, kupci in prodajalci. Šele natančna poročila iz Japonske bodo polozaj izčistila.

Na ameriških trgih iščejo jeklo, potem pločevino in tračnice. Zelo veliko so naročili že Japonci, neradi sicer, a končno le morajo. Cene surovega železa so malo odjenjale. Tako tudi cene bakra in pričakujejo producenti zvišanja samo od zboljšanja razmer v Evropi. Ameriški konsum je namreč popolnoma miren. Zelo trden je pa svinec; povsod ga manjka in prodajalci naročila večkrat prav težko izvršijo.

g Devizni in valutni trg. V Zagrebu večraj ni bilo borze. V prostem prometu so se sklepni tečaj od petka vzdržali na približno isti višini. Kupčija vsled pomanjkanja gotovine rezervirana.

g Žitni trg. Na somborskem žitnem trgu notirajo žitu sledeče cene: pšenica 360—365 Din, koruza 265—270 Din, oves 240—245 Din, fižol 520—525 Din. — Na zagrebškem trgu pšenica 350—355 Din, ječmen 280 Din, koruza 250—260 Din, pšenična moka št. 0 5.60 Din, fožol 5.40, otrobi 145—150 Din.

g Carinska unija med Švico in Lichtensteinom. Med švicarsko republiko in kneževino Lichtenstein je sklenjena carinska unija. Švicarski zvečni svet je sklenil ta zakonski predlog z 28 proti 7 glasovom večine.

g Trgovski odnošaji med Rusijo in Francijo. Zadnje dni se je sklenil sporazum med Rusijo in francoskimi tvrdkami glede prodaje brzajavnega materiala in izkoriščanja petrolejskih vrelcev.

g Promet v Severnem morju. Izmed kontinentalnih pristanišč ob Severnem morju ima Antwerpen največji promet. V teku prvih 9 mesecev letos je znašal 10.262 ladij v skupni tonaži 11.644.000 ton. Drugo pristanišče je Hamburg, pred vojno prvo, ki ima sedaj manj prometa kakor belgijski Antwerpen. V Hamburgu je bilo v prvih treh četrtletjih letos prometa 6981 ladij z 10.782.000 tonami. Tretje mesto zavzema holandsko pristanišče Rotterdam s prometom 5883 ladij v skupni tonaži 8.280.000 ton in je promet od lanskega leta sam nazadoval, dočim je v prejšnjih 2 pristaniščih napredoval, zlasti v Hamburgu.

g Zavarovanje potne prtljage in ekspres robe proti izgubi, zmanjšanju in poškodb. V predvojni dobi je zavarovalna »Evropska akc. družba za zavarovanje potne prtljage« na zahtevo potnika vsako pošiljko prtljage, ki je bila železniški predana v prevoz, proti poškodb ali izgubi. Potnik je lahko poljubno določil višino zavarovanja in se mu na ta način ni bilo nikdar treba bati materialne škode, tudi če je bila prtljaga med prevozom po železnici poškodovana ali sploh ni dospela v namembno postajo. Radi preobilice prevoznih težkoč in tatvin je ta družba medvojno prenehala s svojim poslovanjem. Nedavno pa je začela z zavarovanjem potne prtljage »Zavarovalna družba v Beogradu«, ki zopet prevzema v zavarovanje vsako prtljajno pošiljko in sicer vrše to zavarovanje v njenem imenu prtljajne blagajnice vseh železniških postaj v naši kraljevini. Ker so prtljajne pošiljke radi raznih neprilic pri prevozu po železnici še vedno izpostavljene poškodbam in tatvinam, nudi to zavarovanje mnogo ugodnosti potujočemu občinstvu. Dočim povrne železniška uprava za vsak kilogram poškodovane ali izgubljene prtljage po največjši določitvi z dne 15. septembra 1923 največ znesek 25 Din, povrne zavarovalna družba pri zavarovanih pošiljkah vso resnično škodo do one višine, za katero je pošiljka zavarovana. Pristojbine za zavarovanje se ravno po višini zavarovane svote in po oddaljenosti med predajno in namembno postajo pošiljke, in znašajo za krajše razdalje do 400 km za vsakih zavarovanih 1000 Din malenkostni znesek Din 1.50 do Din 3.—. Ta pristojbina se pri večji oddaljenosti primerno zviša in doseže pri oddaljenosti preko 1200 km najvišji znesek Din 9,— za Din 1000.— zavarovane vrednosti. Razven za poškodbe med prevozom po železnici zavarujejo potniške blagajnice vse pošiljke tudi proti izgubi ali poškodb za čas prevoza z ladjo, avtomobilom in drugim prevoznimi sredstvi ter za dobo shranjevanja po hotelih, prenočiščih, carinarnicah in javnih skladiščih. To zavarovanje velja za potovanja po celi Evropi in se vrši s posebnimi policami, ki veljajo 60 dni od dneva izročitve stranki. Med tem časom se potnik lahko tudi opetovano vozi domov in menja svoje prtljago, ne da bi veljavnost zavarovanja radi tega ugasnila. Zavarovalna pre-

mija znaša pri tem zavarovanju začetno Din 10.— za vsakih zavarovanih Din 1000. — Natančna pojasnila vsebujejo posebni cglasi, ki so izvršeni pri vseh železniških blagajnicah, ki prevzemajo v prevoz prtljajne pošiljke.

g Ameriška žetev in oasa moka. Po washingtonskem poročilu znaša letošnji pridelek Severne Amerike 789 milijonov bušlov (= 36.29 kg) pšenice. Amerika sama jo porabi 600 milijonov, 189 milijonov bušlov jo bo pa lahko izvozila. Izredno bogato letino ima letos Kanada. Kakor sodbijo strokovnjaki, bo znašal kanadski pridelek 400 do 450 milijonov bušlov. Dežela sama potrebuje letno 100 milijonov bušlov ter se je računa za izvoz najmanj 300 milijonov bušlov. V Argentini imajo poljedelci še veliko staro zalogo. Letos je bilo posejanih 17 milijonov arov proti 16 milijonom arov v lanskem letu in bo pridelek boljši in večji od lanskega. Argentini izvažala letos bolj ko lani. Lansko leto je izvozila od 1. avgusta 1.3 milijone centov, a letošnjega pridelka je izvozila doslej 1.8 milijonov centov. — Danes znaša izvoz pšenice iz Sev. Amerike 27 milijonov centov, iz Kanade pa 40 milijonov centov, torej vsega skupaj 67 milijonov centov. Poleg teh dveh dežel bo izvozila Argentinijska lanskega pridelka gotovo še 4 milijone centov in bi Argentinijska, Avstralijska, Indijska, Ruska in podonavske dežele lahko krile svojo potrebo iz omenjenih dežel, če bi ne imele nič svojega lastnega pridelka. Iz navedenega lahko sklepamo, da so današnje cene pšenice vsekakor previsoke in da mora pšenica in moka v bližnji bodočnosti jako pasti. Nasprotno pa so cene koruzi in rižu proti cenam pšenice zelo visoke, češar pač ne bi pričakovali, ker znaša letošnji pridelek koruze v Sev. Ameriki 3000 milijonov bušlov proti 2890 bušlov v preteklem letu. A pomniti je treba, da sta lanska lakota na Ruskem ter zadnji potres na Japonskem vplivala na ameriški žitni trg, kjer so se nakupile velike množine cenejšega riža in pa cenene moke za omenjeni državi.

BORZA.

Curth, 13. oktobra. Pešta 0.0307, Berlin ne notira, Italija 25.40, London 25.29, Newyork 557.—, Pariz 33.85, Praga 16.65, Dunaj 0.0078%, Bukarešt 2.60, Sofija 5.45, Beograd 6.55, Varšava 0.0006.

Iz ljubljanske komunalne politike.

Poslovanje mestne aprovizacije. Nasprotniki sedanje večine v ljubljanski občinski upravi se zaletavajo v njo zaradi poslovanja mestne aprovizacije, dasi niti odgovornosti ne more prevzeti, ker so vladali na rotovžu sedanji opozicijonci in pa — vladni komisar. Ne glede na navedeno okolnost obveščamo javnost o stanju mestne aprovizacije.

Od 1. avgusta 1914 do 31. marca 1921 je imela mestna aprovizacija skupnega dobička 1.420.908 Din skupnih izgub pa 336.227.15 Din, čisti dobiček je torej znašal 1.084.680.85 Din.

V času od 1. aprila 1921 do 31. avgusta 1923 je imela mestna aprovizacija skupnega dobička 241.653.89 Din, skupne izgube pa 491.861.33 Din, torej je znašala čista izguba 249.707.44 Din. Izguba je nastala pri kupnji z moko, s krompirjem in z jajci, za katero izgubo pa tudi ne prevzema odgovornosti sedanja večina, ker je sklenil kupčijo za nakup moke 24. julija 1922 vladni komisar in ne sedanja večina.

Celoten račun izgube in dobička mestne aprovizacije od 1. avgusta 1914 do 31. avgusta 1923 pa izkazuje skupnega dobička 1.255.602 Din 99 par, skupnih izgub 420.928.58 Din; skupni prebitok znaša torej 834.673.41 Din.

Izkazani čisti dobiček v dobi od 1. avgusta 1914 do 31. marca 1921 v znesku 1.084.680 Din 85 p in porabljen rezervi v višini 125 tisoč dinarjev, torej skupni znesek 1.209.680.85 dinarjev je porabila mestna občina sledeče: v pokritje primanjkljaja pri mestnem zakladu 1.158.096.26 Din, za podporo revežem 37.500 Din, za korošice begunce 2500 Din in za nagrade in doklade 3776.25 Din; skupaj torej 1.196.872.51 Din; ostanek v znesku 12.808.34 Din se je prenesel na nov račun. Iz bilance mestne aprovizacije za dan 31. avgust 1923 je razvidno, da si je mestna blagajna izposodila pri mestni aprovizaciji 1.724.383 Din.

Iz navedenih števil si lahko vsakdo ustvari samostojno sodbo.

Ljubljanske novice.

Ij Železničarji! Poslanec Jože Gostinčar sklicuje za torek, dne 16. oktobra 1923 ob 7. uri zvečer v dvorano Rokodelskega doma sestanek, na katerem bo poročal o železniški pragmatiki. Pridite polnoštevilno!

Ij Pregledovanje nepotrebnih paralel po mestnih osnovnih šolah. Višji šolski svet pregleduje po mestu one razrede, ki imajo paralele. Govori se, da radi tega, ker primanjkuje učiteljev, n. pr. na Štajerskem in v Prekmurju učiteljev in nima kreditov za abiturijente.

Ij Roke proč od naše armade! Ali je naša armada armada kulijev? Poglej na »Tabor«! Tam koplje cela vrsta vojakov. Vprašamo poveljstvo, ali plačujemo armado za to, da hodi v kuluk »Sokolom«. Beležimo zaradi zgodovine.

Ij Stanovanjsko razsodišče. Ljubljanski občinski svet je izvolil na svoji petkovi seji v stanovanjsko razsodišče kot zastopnike naslednjih: dr. Lovro Požar, Matej

Oreh, Ign. Pečjak, Fr. Slovša, Ant. Rojina; kot zastopnike najemnikov gg.: Fr. Cvek, dr. Val. Rožič, Ciril Golmajer, Al. Sedej, Jos. Rozman in I. Leban.

Ij Umetnostna razstava slovenskih in hrvaških mlajših umetnikov ostane odprta le še kratek čas; vabimo vse, ki si še razstave niso ogledali, na obisk. Običajno vodstvo je danes, v nedeljo ob enajstih; vodi g. Zorman.

Ij Redko slavlje. Poročil se bo danes g. Zvonimir Vugrin, tipograf Jugoslovanske tiskarne, z gđ. Jožico Mavčev. Istočasno se bo nevestina sestra Marica Mavec zaročila z g. Alojzjem Suhačem iz Celja, nevestin brat France Mavec pa z gđ. Elico Borštnarjevo iz Siške. Častitamoi!

Ij Poročil se je g. Vladimir Frankovič, profesor v Ljubljani z gđ. Lucijo Golobovo iz Idrije.

Ij Popravek. V včerajšnjem poročilu o seji občinskega sveta se je vrnila pomota. Pravilno se mora glasiti: Nato je prišel do besede občinski svetnik Čelošnik, ki je izjavil z ozirom na napad na dr. Lemeža, da je bil on sam svojčas izprašan vadiatelj Sokola. Ko pa je spoznal, da je pristopilo k Sokolu več ljudi, da bi jim to kaj neslo, je izstopil.

Ij Krekova prosveta priredi v nedeljo 14. t. m. zvečer točno ob šestih skioptično predavanje. Predaval bo msgr. Viktor Steska o Devici Orleanski. Društvenice in tudi drugi se vljudo vabijo k udeležbi.

Ij Šentjakobska prosveta v Ljubljani vabi k skioptičnemu predavanju, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob pol osmih zvečer v društvenih prostorih. Predaval bo msgr. Viktor Steska o Napoleonu I. Slik 50.

Ij Pozor na občini zbor Stalne prosvete, ki bo danes zvečer ob 6. v Jugoslovanski tiskarni. Po članih vpeljami mislijeniki dobro došli!

Ij Rokodelski dom. Jutri, v ponedeljek 15. t. m., bo predaval v dvorani Rokodelskega doma profesor dr. Josip Jerše. Po predavanju naj se oglase vsi člani, ki se žele udeleževati pouka v strokovno-tehničnem risanju, in oni člani, ki nameravajo iti na poučni izlet v Trbiž v nedeljo, 21. t. m. Po vsakem predavanju je tudi sprejem novih članov. Predavanje se prične točno ob 8. zvečer.

Ij Krekova mladina v Ljubljani priredi nocoj ob 7. uri v prostorih I. del. konzumnega društva družabni večer s sledečim sporedom: 1. Kuplet. 2. Mutasti muzikant (burka enodejanka). 3. Šaljiva pošta. Pri prosti zabavi jako zanimiva tekma za 2 ? 2. Vstop prost. Kdor se hoče pošteno zabavati, naj pohiti nocoj med našo delavsko mladino v konzum.

Ij Prosveta frančiškanske župnije opozarja člane in prijatelje društva, da se vrši v torek 16. t. m. ob 20. uri predavanje v dvorani na porti v frančiškanskem samostanu. Predava g. prof. V. Šarabon: Zadnji potres na Japonskem. Pridite! — Odborniki! V sredo 17. t. m. je redna seja!

Ij Kogar zanimajo gobe, naj gre danes ob 10. uri dopoldne k tozadevnemu brezplačnemu predavanju na realko (risalnica v I. nadstropju). Predava znani naš gobar g. Ante Beg.

Ij Podružnica združenja vojnih invalidov v Ljubljani javlja svojemu članstvu, da so uradne ure od 8.—14. ure, stranke pa se sprejemajo od 9.—14. ure.

Ij Podpornemu društvu slepih so darovali: Rajh, tovarnar, 258.50 Din, Omerza, trgovec, 100 D, Krapš 100 D, tvornica mni. voda 250 D, osebe davčnega urada Kamnik 160 Din, ing. Pretl in soproga 100 Din, Lokar Artur 100 Din, Vuković, Vel. Nedelja, 20 Din, uradniški zbor tobačne tovarne 100 Din, neimenovana daruje vsak mesec po 30 Din, neimenovani g. kaplan istotako vsak mesec zbirko 50—200 Din, neimenovani iz švice že večkrat po 20—80 Din. Vsem srčna hvala! Posnemajtel!

Ij Tatvine. Dne 9. oktobra je bilo Viktorju Kušarju na Viču ukradeno kolo znamke »Puche«, vredno 7000 K. — Kočijažu Francetu Vrstovšek na Kodeljevem je bila dne 8. oktobra ukradena zlata moška ura, vredna 20.000 K.

Ij Vlomičen je bilo v barako branjeveke Marije Rozine na Selu. Tat je odnesel več sladšic. Škoda znaša 600 K.

Ij Smrtna nesreča. Dne 12. oktobra ob pol 12. dopoldne se je pri novi zgradbi Okrožnega urada za zavarovanje delavcev podrl oder in padel na delavca Spasa Djuraskovića in ga tako močno poškodoval, da je ob 1. uri popoldne v bolnišnici umrl.

Ij Zopet nevaren tat koles aretiran. Dne 12. oktobra 1923 je šel mizarški mojster g. Trink v Verovškovo trgovino na Dunajski cesti, kolo je pustil stati pred trgovino, kar je zapazil trgovski sotruidnik Alojzij Oman, doma iz Predvora. Oman ni vedel, da gospod Trink iz trgovine pazi na kolo in ko ga je hotel odpeljati, je skočil g. Trink k njemu, ga prijel in poklical stražnika, ki je predrznega tatar aretiral. Na policiji so se g. Omana zelo razveselili, ker so kriminalni organi ugotovili, da je g. Oman 6. oktobra letos pred justično palačo ukradel 8000 K vredno kolo g. Cirilu Sršenu in ga še isti dan prodal v Fužinah za 2700 K. Tekom enega meseca je ljubljanska policija zaplenila 17 ukradenih koles in jih vrnila lastnikom.

Ij Umrl so: Prelovec Matevž, delavec, 67 let. — Mirnik Marija, vdova odv. kand., 34 let. — Ažkun valentin, premogar, 69 let. — Zupan Ferdinand, sin delavca, 9 let. — Derganc Albert, mešan in brivec, 61 let. — Badstieber Ignac, krojač, 65 let. — Medved Anton, kletar, 44 let. — Stržinar Josip, dninar, 41 let. — Bouha Uršula, žagarjeva hči, 13 let. — Bizjak Emil, sin drž. sluga, 18 let. — Bartl

Julija, žena profesorja, 58 let. — Šiš Frančiška, zasebnica, 83 let. — Pavlovič Marija, trafikantinja, 40 let. — Polak Ana, sluškinja, 20 let. — Resch Otmar, vratar, 74 let. — Glücks Hedvika, zasebnica, 44 let. — Beden Karolina, hiralna, 59 let. — Strgar Anton, sin trgovca, 18 ur. — Markič Alojzij, rejnec, 3 leta. — Harbich Josip, mehanik, 60 let. — Jakša Katarina, trgovka, 60 let. — Lukanc Anton, major v p., 41 let. — Kozlevčar Frančiška, zasebnica, 47 let. — Pirih Stanko, sin žel. zavirača, 8 let. — Logar Janez, bivši čevljar, 70 let. — Petras Ana, zasebnica, 85 let. — Sluga Janez, zasebnik, 61 let. — Škrjanc Anton, bajtar, 55 let. — Mencin Ivan, užit. paznik, 44 let. — Osredkar Jožef, hlapec, 48 let. — Krelj Marija, delavka, 53 let. — Veber Ana, tov. delavka, 17 let. — Fabjan Justina, žena železničarja, 30 let. — Smrkolj Edvard, šol. učenec, 12 let. — Hauffen Ljudmila, zasebnica, 60 let.

Ij Opozorjamo, da se je tvrdka I. Maček, stara, priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v hišo Pokojniškega zavoda na Aleksandrovi cesti 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah. 6358

Ij Opozorilo. Tovarna čevljev Peter Kozina & Co. je izdatno znižala dosedanje cene v vseh svojih detajlnih trgovinah. P. n. običinstvo naj se v svojem interesu posluži te prilike. 6357

Fr. Stelè:

Slovenski in hrvaški mlajši umetniki.

XXVIII. umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu.

To je druga razstava, ki jo je priredila Narodna galerija. Vidi se, da nova uprava paviljona prav pojmuje svojo nalogo kot naloge posrednika med publiko in umetniki. Temu cilju služijo tudi vodstva. Ob ti razstavi se je pojavil spor o tem ali je prav ali ne, da se razstavlja dela še nepriznanega značaja, češ, da je razstava neke vrste sankcija kvalitete razstavljenega dela ter da prireditelj nekako prevzame odgovornost za proizvode dvomljive vrednosti. Izraz tega mišljenja je bila posebno S. Santlova kritika te razstave v »Jutru«. Odbor Narodne galerije je nato ugotovil svoje stališče kot stališče posrednika, čegar dolžnost je seznanjati publiko z nastajajočo umetnostjo brez ozira na to, kakšna je in ali bo našla pritrjevanje ali ne. S tem, da kako delo pride na razstavo, ni še izrečena nobena sankcija njegove kvalitete, ampak samo, da je zanimivo kot dokument momentanega razvojnega stanja njegovega ustvaritelja. Onega, ki se peča kakorkoli z umetnostjo, zanima in mora zanimati, kaj in kako delajo živeči umetniki. S tem pojasnilom, upam, da je za enkrat vsaj za resno publiko končan spor o tem, kakšna dela in kateri umetniki spadajo na razstave in pa da z razstavitvijo ali objektivnim poročilom o dejstvih ni združeno nobeno priporočilo ali priznanje dotičnega dela. Razstava ima kakor tudi poročanje edini smisel kot informacija, prilika, da se ustvarijo stiki med umetniki in publiko in se pojasnijo stremljenja umetnikov.

Sedanja razstava pač ni samo slučajno ampak tudi namenoma izbrana tako, da v svojem glavnem delu ilustrira gotova moderna stremljenja v slikarstvu. S tem, da so k Slovincem pridruženi tudi Hrvatje, je dana občinstvu možnost, da primerja stremljenja mladih umetnikov tam in doma in se prepriča, da so gotove bistvene poteze vsem skupne. Seve življenje je mnogovrstno in ž njim tudi umetnost; kakor žive različne generacije druga poleg druge, živé tudi v umetniškem svetu ena poleg druge v vsaki dobi različne bolj konservativne in bolj napredne struje druga poleg druge. Tudi sodobni mladi umetniki zasledujejo po raznih potih svoje cilje. Zato se ni čuditi, če se ob večini del te razstave zde popolnoma svoje vrste dela Jakčeva, bratov Kraljev in Zupana.

Izmed Hrvatov so razstavili Gecan Vilko, Johan Hugo, Tartaglia Marin, Trepše Marijan, Uzelac Milivoj in Varlaj Vladimir.

Gecan. — Njegovo stremljenje je očividno konstruktivno. Prostor v svoji kubičnosti in skupina v njem ter prostorno razmikajoči posrednik luč so osnove njegovega hotenja. Barve so ugašene na temno in hladno skalo, le redko so materialne, včasih pa vseeno zažare in zažive v svoji materialnosti in kot posrednik senzualnega mika mesa (pri amakonki na konju ali ležečem aktu v Sestrah). Karakteristične slike za označeno stremljenje so V krčmi, Zadnja večerja in Štirje pri mizi. Rešitev je vselej v bistvu enaka. Vselej pada luč od leve in razmakne skupino tako, da ostanejo prednji, ki kažejo gledavcu hrbte, v temi. Barva stopi napram temu problemu v ozadje in se reducira na najpotrebnejše hladno ugašene tone. Vsiljuje pa se neka vsebina, katero tvori neko dogajanje, ki motivira kretnje in strinja skupino v funkcijsko enoto. Mendar stopa tudi to dogajanje, podobno

barvi v ozadje napram konstruktivnemu problemu. Iz tega stališča je razumljiva tudi Zadnja večerja, kjer je za Judo porabljen celo tradicionalni Lionardov tip in značilna kretnja roke. Tema Jezusa o veče je tu ni na prvem mestu, ampak tvori samo podstavo za formulacijo prostornega in funkcijskega problema prav tako kakor pri skupini štirih. Kubizem slike V krčmi ni bistven, ampak samo akcidentalen, mogoče sredstvo, da se podčrta topi značaj miljeja in dogodka. Vsebinsko največ povlečeno zanimati še slika Sestre, kjer je v ležečem aktu, povdarenih tilnikih se dečih sestra in obrazu vengledajoč mnogo občutja lepote kot blagodejno pomirjajoče čutnosti mesa, tilnika in iz vrze vengledajočega obraza — kak vasa je ta slika ne slučajno, ampak umetno sestavljena in samo etapa na potu monumentalni kompoziciji dogodka v prostoru in funkciji.

Trepše: V Šahistih rešuje isti problem kot Gecan v Štirih in na popolnoma podoben način. Njegove litografije in akvareli Mati z otrokom, V parku Luka in Gružu itd. obdelujejo vselej velkopotezno problem monumentalnega izreza iz pokrajine. Odlikuje jih s gurna, skoro kaligrafična poteza in šte denje s sredstvi.

Uzelac: Edino izdelano delo je Magdalena, sedeča, skesano navzgor. Krizanemu gledajoča žena, ki klub svoji velikosti in vsiljivem verizmu n ogleje.

V vseh slikah navedenih mojstro je prav malo takega, kar ogreje in navduši; kolikor je poleg formalnih problemov, ki prevladujejo, razpoloženja, njih, je to razpoloženje nekega zagrenjenja nad svetom in neke duševne utrujenosti. (Konec sledi.)

Cerkveni vestnik.

c Križanska Marijina družba za moše mladeniče ima v sredo, dne 17. oktobra ob pol 8. zvečer redni sestanek v družbeni dvorani. Družbeniki, polnoštevilno!

c Na Brezjah bo 15. oktobra ob pol enajstih konferenca za skupino Mošnje.

Socialni vestnik.

s Zakon o splošnem socialnem zavarovanju na Češkoslovaškem pride takoj v odsek in se tudi v parlamentu še leto reši, tako da stopi po vsej priliki v veljavo 1. januarja 1924.

s Socialnopolitični svetovni kongres se vrši drugo leto v Pragi. Sklicuje ga Mednarodno društvo za zakonito varstvo delavstva

s Delovna dolžnost na Bavarskem. Bavarski državni komisar dr. v. Kahr namerava sporazumu z bavarsko vlado uvesti splošno službeno dolžnost v obliki delovnega leta. Na ta način hočejo priti v okom čimdalje bolj naraščajoči nezamarnosti mladine in obene odtegniti raznim bojnim organizacijam naraščajci dotok.

s Amerika poostri svoje naselniške postav. Koncem septembra t. l. se je v Chicag vršila konferenca naselniških uradnikov Zedinjenih držav in Kanade, da se posvetujejo o enotni uredbi in preuredbi naselništva. O tej priliki je državni tajnik Davis podal časnikarjem naslednja pojasnila: »Ameriški kongres ima pred seboj celo vrsto načrtov za izpremembo naselniške postav. Poleg tega im vlada sama svoj posebni načrt, ki bo skot gotovo sprejet. Ameriška vlada želi na vs način doseči, da bo posled svoje doseljence biral do ob viru, to je v lukah, predno se vajo na ladje. V korist doseljencev samih ameriškega naroda je, da se prepreči prihjanje neželenih oseb v Ameriko. Hočemo doseči, da bo vsak, ki se hoče v Ameriko naseliti, moralno, fizično in umsko polnovreden. Amerika bo posled sprejemala samo take naseljence, ki bodo sposobni, da prispevajo k njenem napredku, ne pa da bi le vse pričakovali nje. Ko bo naseljenec enkrat v Ameriki, bo vlada zanimala zanj, dokler ne postane državljan. V ta namen se vpelje registracija vs nedržavljanov. Popisovali jih bodo vsako leto, da se prepričamo, kaj delajo in kako napredujejo. Skrbeli bomo tudi za to, da se tuji spoznajo z Ameriko, z njenimi ideali in zgodovino ter se nauče našega jezika, šeg in navade. Če se bo vlada prepričala, da je tujei nevreden Amerike, sovražnik naših idealov uredb, ga pošlje nazaj, odkoder je prišel.«

Narodno gledišče.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Nedelja, 14. oktobra: »SMRT MAJKE JUGOVICA« — Izven.
Ponedeljek, 15. oktobra: JUDIT, gostovanje Marije Vere. — Red F.
Torek, 16. oktobra: Zaprt o.
Sreda, 17. oktobra: KAR HOCETE. — Red C.
Četrtek, 18. oktobra: AZAZEL. — Red B.
Petek, 19. oktobra: JUDIT. — Red D.
Sobota, 20. oktobra: SMRT MAJKE JUGOVICE — Red E.
Nedelja, 21. oktobra: UGRABLJENE SABINE (Striže Putjata). — Izven.
Ponedeljek, 22. oktobra: KAR HOCETE. — Red

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Nedelja, 14. oktobra: »AIDA.« — Izven.
Ponedeljek, 15. oktobra: Zaprto.
Torek, 16. oktobra: EVGENIJ OGNJEGIN. — Red B.
Sreda, 17. oktobra: AIDA. — Red D.
Četrtek, 18. oktobra: NIKOLA SUBIC ZRINJSKI. — Red E.
Petek, 19. oktobra: NOVELA OD STANCA ZAPETENCI. — Red A.
Sobota, 20. oktobra: EVGENIJ OGNJEGIN. — Red C.
Nedelja, 21. oktobra: PRODANA NEVESTA. — Ljudska predstava.
Ponedeljek, 22. oktobra: zaprto.

Danes, v nedeljo, točno ob pol 8. uri zvečer se poje v operi »Aida«. Ulogo Aida poje gdč. Zikova, Ameris gdč. Sfiligiojeva in svečenico gdč. Saxova. Egipčanskega kralja g. Pugelj, Radamesa g. Simenc, Velikega svečenika Rampisa g. Betetto, Aida-nega očeta Amonasro g. Cvejič in slega g. Mohorič. Opero dirigira in režira operni ravnatelj g. Rukavina.

V drami se vprizori danes zvečer ob 8. uri »Smrt majke Jugovičar, ki se igra pod režijo g. Rogoza v izvirniku. Majko Jugovičko igra ga. Rogoza, Kosovsko devojko ga. Balatkova, Bako ga. Juvanovca, snaho pa gdč. Danilova, Rakarjeva, Juvanovca, Ježkova, Kovačičeva, Gorjupova in Arto-va, osmo snaho ga. Medvedova in deveto Angjelijo ga. Šaričeva. Moške vloge so v rokah gg. Rogoza, Škrbinška, Tavčarja, Gorjupove, Drenovca, Pečka, Sanečina, Cesarja in Smerkolja. Igra se v izvirniku.

»AZAZEL« je raditega padel pod rampo, ker so ga vrgli na desko kakor vsako običajno dramo, ki ima v svoji režiji že od očetna na sina podedovano tradicijo. In zdaj gledamo to presilno umetniško delo, ki more živeti svoje polno življenje le v knjigi, neodpušljivo razvlečeno na deskah. — Izkušal bom kratko povedati, kaj je tej dolgočasnosti vzrok. Igra ima dve veliki tehnični hibi (po-leg drugih manjših) in v sedaj običajni režiji mora biti brez uspeha: 1. manjka ji svetle plati, 2. opi-sovalni prizori množile tako duše dejanje, da ga pozablja. Prvo hibo je zagrešil pisatelj, ki je izbr-pal vso mlado Ljilino ljubezen v prvem dejanju v štirih prizorih. Kako bi lahko bil te štiri prizore razdelil med štiri dejanja. Druga hiba je sicer v načinu, kako je pisatelj razdelil množico, toda re-žiser bi bil moral čutili, da na ta način igra ne more uspeti. Drama je dejanje, zato bi bil moral režiser igro vzeti v roko kakor opero, množica mora dati samo okvir, ki istočasno, vzporedno flu-strira dejanje ter daje ozadje solistom. S tem bi bil pridobil vsaj polovico na času, dejanje stisnil ter nekatere scene, ki v okvir ne gredo, sčrtal. Mno-žica bi morala dati žive kulise in samo tam, kjer posega igra solistov v koleseje dejanja, tam kjer se kaj godi in dogaja, bi morala kakor otok sredi valovja stati igra solistov samih. Dalje bi bil mor-režiser misliti na to, da je »Azazel« drama raz-položenja. To bi bil moral ohraniti v glasbo rahle kvartetne igre, pri kateri bi spremljevanje harfe varovalo ozažje orientalskih noči. »Azazel« bi v tej obliki moral doseči nepričakovan uspeh. N. V.

Ljudski oder.

Je na svojem občnem zboru dne 16. septem-bra t. l. sprejel med drugim naslednji predlog: »Da bo Ljudski oder mogel zadostiti potrebi podeželskih odrov po novih igrah, se ustanovi sklad za preskrbovanje iger. V ta namen se pozovejo društva, ki si izposojujejo igre, da rplačajo enkrat na leto 100 Din. Društvom SKSZ, ki vplačajo ta prispevek, se bodo igre izposojevale proti običajni izposojevalnini, ostalim društvom se pa izposojevalnina zviša za 100%.

Društva, odseki, ki reflektirajo na to ugodnost, se naprosijo, da takoj vpošljejo na-vedeni znesek, ozir. priglasijo pristop k skladu. Ljudski oder je nanovo nabavil sledeče igre: »Sv. Julija«, Igrokaz krščanske sužnje v 4 dejanjih. 11 vlog samo za ženske. Igra je primerna za Marijine družbe, kongregacije itd. — »Sv. Miklavž«, Mirakel v dveh slikah. Iz francoščine prevlel in priredil Fr. Polec. Pet vlog samo za moške.

Te igre so društvom in odsekom na raz-polago proti izposojevalnini ali kupnini. Sledi v kratkem več novitet.

Turistika in sport.

Sturm (Gradec) : Ilirija 3 : 2. — Včerajšnja nogometna tekma med graškim Sturmom in Ilirijo je končala z zasluženim zmago gostov. Igra je mo-tilo deževno vreme. Na moker teren se dolgo ni moglo privaditi ne eno ne drugo moštvo, najdalje obramba Ilirije, ki včeraj v nobenem oziru ni zado-voljevala. Tudi krilska vrsta je igrala mnogo pod povprečno formo. Gostje so v prvem polčasu utru-mlenost; Ilirija je dosegla lahno premoč ter popra-vila izid prvega polčasa 3 : 1 na 3 : 2. Valed skiz-kih tal igra v splošnem ni stala na visoki stopnji, poznati se je pa moglo, da bi ob normalnih tleh podali obe moštvi popolnoma drugačno igro. Po-zornostneje oceno donesemo po današnji tekmi, ki se prične ob pol 16. uri.

Prvenstvena nogometna tekma Hermes : Ilirija se vrši ob ugodnem vremenu danes ob 10.30 na igrišču Ilirije.

Poizvedovanja.

Izgubila se je ročna torbica od Jugoslo-vanske tiskarne do cerkve srca Jezusovega. Pošteni najditelj se naproša, da stvar blagovoli prinesiti v upravo »Slovenca«.

Šah.

Damski gambit.

Igran meseca avgusta 1923 na vserskem tur-nirju v Petrogradu. Prvi zmagalec je bil Roma-novski.

	Beli:	Črni:
	Rabinovič	Romanovski
1.	d2—d4	d7—d5
2.	Sg1—f3	e7—e6
3.	e2—c4	Sg8—f6
4.	Sb1—c3	Sf6—e4 (*)
5.	Le1—f4	Lf8—d6
6.	e2—e3	Ld6—f4 :
7.	e3—f4 :	Se4—c3 :
8.	b2—c3 :	Dd8—d6
9.	Sf3—e5	0—0
10.	c4—c5 (*)	Dd6—e7
11.	Lf1—d3	b7—b6 (*)
12.	Dd1—c2	b7—b6
13.	c5—b6 :	a7—b6 :
14.	0—0	Sb8—d7
15.	Tf1—e1	Sd7—e5 :
16.	Te1—e5 :	De7—f6
17.	f4—f5 (*)	e6—f5 :
18.	Te5—d5 :	Tf8—e8 ! (*)
19.	f2—f4	g7—g6
20.	Td5—e5	Le8—b7
21.	Ta1—e1	Df6—c6 ! (*)
22.	Ld3—b5 (*)	Te8—e5 :
23.	Te1—e5 :	De6—d6
24.	Lb5—c4	Kg8—g7
25.	De2—f2	Lb7—e4
26.	Le4—b3	e7—c6
27.	h2—h3	Dd6—d7 ! (*)
28.	d4—d5 (*)	e6—d5 :
29.	Df2—b6 :	Ta8—c8 !
30.	Dd6—b4 (*)	Dd7—a7 +
31.	Dd4—d4	Dd7—d4 +.
32.	c3—d4 :	Kg7—f8 !
33.	g2—g4	Te8—c8
34.	Kg1—h2	Te8—d3
35.	g4—f5 :	g6—f5 :
36.	Lb3—d5 :	f7—f6
37.	Te5—e6	Le4—d5 :

in beli se vda.

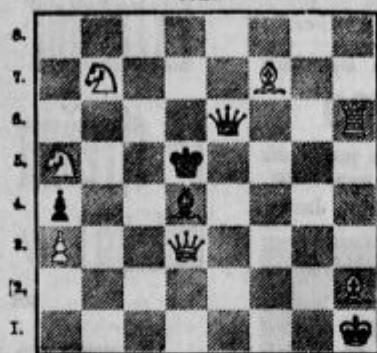
Opazke:

- 1) Nenavadno v tako zgodnjem štadiju.
- 2) Večje ljubeznivosti si pač črni ni mogel zaželeli. Zakaj ne enostavno 10. Le4—d3 ?
- 3) Dobro! Čisto prava kazen za slabotno 10. c4—c5.
- 4) Razbije sicer črni center, pa črni ima prav, da se za to ne zmeni.
- 5) Kmeti na f5 beli sedaj ne more vzeti za-radi c7—c6.
- 6) Jako žedna poteza. Črni hoče nasprotnika zapeljati k Ld3—b5.
- 7) in beli pade res v past. Boljša je bila dvojni-zamenjava stolpov. V končni igri bi bil imel potem beli vendarle še nekaj upanja na remis.
- 8) Ne 23. ... Le6 : ?, na kar bi dobil črni s 24. Te1 +, Kf2 25. Tehi !.
- 9) Sedaj grozi belemu izguba figure potom 23. ... f7e 29. Te6, Ta8.
- 10) Protinapad belega. Pa ne bo kruha iz te moke.
- 11) Na 30. Dd4 bi sledilo f7e, na 30. Ld5 : pa dobi črni s 30. ... f6 (ne 30. ... Ld5 : 31. Dd4) 31. Le6, Dd1 + 32. Kh2, te : 33. Le8 : , Dd2 !

Naloga. (Samomat.)

Zložil W. Pauly.

Črni.

Beli.

Beli ima potegniti in prisiliti črnega, da mu da s tretjo potezo mat.

Rešitev:

1. Dd3—f5 +
2. Lh2—g1
3. Df5—f3 +

De6—f7 :

Df7—f8 : in mat.

KAZNE VESTI.

Težke izgube so letošnje leto zadelo šahov-ski svet. Nedavno smo poročali o tragični smrti mladega dunajskega mojstra Alfreda Wolfa, iz-gubili smo 67 letnega slavnega ruskega mojstra Simona Alapina in dne 29. avgusta je prominil v Rotschildovi bolnici na Dunaju najširšim krogom znani, vseljubljeni, dne 29. novembra 1868 v Čr-novcih rojeni dunajski velmojster Georg Marco. Od leta 1890. pa do leta 1906. ga skoraj ni tur-nirja, na katerem bi ga bili pogrešili med zmago-valci, še več pomenja pa njegovo ime v šahovski literaturi in neveljave so zasluge, ki si jih je s svojo uzorno redigirano »Wiener Schachzeitung«, številnimi šahovskimi rubrikami po raznih listih, s krasnimi svojimi turnirskimi knjigami (»Barme-ner Kongressbuch 1097« n. pr. je naravnost kla-sično delo) in nešteti temeljitimi in duhovitimi analitičnimi spisi pridobil za razvoj in napredek šahovske teorije. V zadnjih letih se je turnirjev udeleževal večinoma samo še kot velečislani gost in časniški poročevalec. Markantna njegova osebnost bo dolgo živela v spominu hvalečnega šahov-skega sveta!

V mednarodnem mojstrskem turnirju v Sche-veningen-u, ki se je končal dne 8. avgusta, sta si I. in II. darilo delila Johnner in Spielmann z 8 in pol in III. IV. in V. darilo Colle, Ma-róczy in Réti z 8 točkami. Sledili so: Miseses, Yates (7), Hansen, Snesko-Borovski (6 in pol) in Strick von Linsechten (8 in pol). Istotam v skupini holandskih igralcev sta se v prvo in drugo darilo delila Euwe in Spéy-er vsak s 4 in pol točkami, III. darilo je dobil dr. Flocks 4 in IV. in V. Oskam in Weenink vsak s 3 in pol točkami. Sledili so Davidson (3), Straat (2 in pol), dr. Olland (2), Loman in Fontein (1 in pol).

Turnir v Pardubiceh. V mojstrskem turnirju zvez »Ustředni Jednota čsl. šachistů« (5. do 19. avgusta 1923) so zmagali: I. M. Walter (Brati-slava) z 8, II. A. Pokorný (Brno) s 7 in pol, III. K. Vaněk (Brno) s 7, IV. St. Šerý (Praga) s 6 in pol točkami in V. do VII. Vlad. Berger (Brno), Lad. Prokeš (Praga) in ing. V. Šifal-da (Praga) vsak s 5 in pol točkami. Sledijo I. Schulz (Praga) s 5, R. Mikulka (Olumuc), dr. H. Proháška (Praga) in dr. A. Vitkov-ský (Praga) vsak s 4 in pol točkami in dr. R. Tereba (Praga) s 2 točkami.

Mednarodni turnir v Trstu (začetek 26. av-gusta) se je 10. septembra t. l. končal s sledečim izidom: I. darilo je dobil Hans Johnner iz Žu-riha z 9 in pol dobljenimi izmed 11 igranih par-tij. Drugi je bil Peruvaneec Canal (8 in pol), III. F. D. Yates (7 in pol), IV. dr. S. Tar-rasch (7), V. S. Roselli (6 in pol), VI. in VII. prof. dr. L. Asatulos (Sarajevo) in dr. A. Seitz vsak s 6 točkami. Sledili so L. Milliani (4 in pol), G. Cancelliere (*), dr. Vocey (3 in pol), Marotti (2), L. Singer (1). — V nacionalnem mojstrskem turnirju v Trstu so zmagali: I. dr. Gartone Daveglia (Trst) s 9, II. Sarconi (Rim) z 8, III. Trafojer iz Bol-cana s 7, IV. in V. V. Traubner (Trst) in Hel-man (Benetke). — Zmagalec v glavnem turnirju je bil Zdének Formaněk (Trst), nekdanji član šahovskega kluba »Dobrušský« v Pragi (po ožjem matchu s Ferrarjem, ki ga je premagal s 2 : 0).

Poslano.*

POSTNEMU RAVNATELJSTVU, LJUBLJANA.

Ker je ljubljanska poštna uprava glede do-stave mojih privatnih pošilk zagrešila nekaj sa-movoljnih protizakonitosti, sem prisiljen na to re-agirati javno.

1. 14. septembra t. l. mi je policijski komisar v postnem uradu 1 zaplenil 3 zavitke knjig, ki bi jih jaz ne bil sprejel, če bi se pošta držala uzel-nih predpisov, da o sprejemu odloča adresat in ne policija. Poštni uslužbenci so dopustili, da je poli-cijski komisar odprl priporočene zavitke, ki jih niti prevzel nisem. Da nisem privolil v konfiskacijo, dokazuje moj protest pred policijskim komisarjem, kateremu sem izrečno izjavil, da je knofiskacija protizakonita in protustavna in da zato tožim i poli-cijsko i poštne ravnateljstvo. Tožbo bi bil vložil, če ne bi medtem pošiljatelj na moje želje pošilk reklamiral.

2. 21. septembra je došel nov zavitek, a se nisem hotel odzvati obvestilu, pač pa sem v pri-poročenem dopisu 21. in 29. septembra postnemu ravnateljstvu izrečno izjavil, da pošiljko sprejem; zahteval sem le uznelno dostavo, ker nikakor nisem dolžan s svojim odzivom sankcionirati vaše protiza-konitosti, protustavne in samovoljne prakse, da bi moral po pošiljko sam. Popolnoma samovoljno ste pa pošiljko returnirali, čeprav sem bil adresat jaz in ne pošta. Zato smatram ta slučaj za intercep-cijo privatnih pošilk.

3. Glasom obvestil 3., 9. in 10. oktobra so došla zame 3 priporočena pisma in ste jih proti-sakonito odprli in s tem kršili tajnost privatne ko-respondence. Poudarjam, da je to pismenska pošta! Zato ugotavljam:

1. Ljubljanska pošta je danes policijska eks-pozitura, kjer se na protizakonit in protustaven na-čin konfiscirajo privatne pošiljke.

2. Poštna uprava samovoljno in protustavno gazi in krši tajnost privatne korespondence.

3. Ker poštni upravi očitam javno tako težke arbitarnosti in protizakonitosti: 1. protizakonito in protustavno konfiskacije privatnih pošilk, ki jo policija more izvršiti le pod poštno patronanco in je torej odgovorna poštna uprava, ker se je pre-levila v policijsko ekspozituro, 2. kršitev tajnosti privatne korespondence in 3. intercep-cije privat-nih pošilk, pozivljam poštne ravnateljstvo, da me ovadi radi § 104 a. k. z.; tako bo sodišče indirektno tudi ugotovilo, ali se razpisli Gen. dir. carin 32.031 od 10. maja t. l., Min. za notranje zadeve 8837 od 5. maja in nalog Min. pošte in tel. 411 od 11. maja zakoniti ali protizakoniti in protustavni. Uverjen sem, da je vsa slovenska kulturna javnost zainteresirana na tem, da sodišče razsodi, so li ne-kulturne arbitarnosti poštne uprave zakonite ali protizakonite in protustavne.

Zadevo kršitve pismenske tajnosti pa izročim državnemu pravdnistvu.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1923.

Ivan Bukovnik,

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

Zemljepisni atlas kraljevine SHS. Izdalo dru-štvo slovenskih profesorjev v Ljubljani. Izvršil ing. Viktor Novak. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena Din 48.—.

Atlas vsebuje sledeče karte v velikem for-matu: 1. Evropa, 2. Kraljevina SHS politični pre-gled in železnice, 3. Orološni in hidrogrfski pre-gled, 4. Južni del, 5. Sev. vzhodni del, 6. Sev. za-padni del, 7. Slovenske dežele in Istra; poleg teh manjše karte: 1. Jezikovna karta kraljevine SHS in sosednjih dežel, 2. Belgrad z okolico, 3. Zagreb z okolico, 4. Ljubljana z okolico. — Odkar je svet-ovni preobrat docela preobrazil osrednjo in vzhodno Evropo, zanimali smo se živo za vsako novo zemljepisno karto; tako nobeno delo nas ni zado-vljilo, ker vse je nosilo pečat naglice, površnosti, nedovršenosti in nepoznanja slovenske jezika ter naših razmer. Pričujoči atlas tvori brez šuma zelo častno izjemo na knjižnem trgu. Da je delo zares popolno, kolikor je pač mogoče v sedanjih prilikah neprestanih sprememb, sprizuje nam najprimer-nejše »Društvo slovenskih profesorjev«, ki je atlas izdalo. Nomenklatura je vseskozi pravilna. Karta Evrope kaže nam najpopolnejše meje. Spec. karte izdelane so lično in prav krasno, kar dela vso čast

ing. Novaku in litografiji J. Blasnika nasl. Cena tebi v 7 barvah izdelanih kart je izvanredno nizka, več nego za polovico nižja, kot stanejo manj lične in manjvredne ter čisto malo zanesljive specialne karte izven slovenskih tvrdk. — Zemljepisja se učeli mladini bode ta domači atlas najboljši ka-žipot; pa tudi v slehrno obitelji naj bi si našel vstop, da utrdi in razširi domoznanstvo naše mlade države.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče nove knjige: Cankar, Hlapec Jernej in njegova pravica. Drama v devetih slikah za oder priredil Milan Škrbinšek, Din. 18.—.

Burke in šaljivi prizori. 18 enodejank. Din 20, vez. Din 28.—.

Veseloigre in šaljivi prizori. Moške in ženske vloge. Din 18.—.

Jurčič-Bajuk, Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih. Din 22.—.

Šket-Bajuk, Miklova Zala. Igra v petih de-ja-njih. Din 22.—.

Jurčič Josip, Spisi X. zvezek: Slovenski Svetec in učitelj. Veronika Deseniška. Uredil dr. Ivan Grafenauer. Din 20.—, vez. Din 30.—.

Prav ima
moj mož
Kupovati
hočem le

znamko
ČAJNA ROČKA

zaradi njegove dobrote in finosti in zaradi
varčne porabe.

Čaj z znamko »Čajna ročka« se dobiva le
v izvornih zavitkih z našimeno varstveno znamko
»Čajna ročka« v vseh z lepaki označenih trgovinah.

Vertex

Vprašajte

svojega hišnega zdravnika in tudi on Vam bo odgovoril, da v nobenem gospodinjstvu ne sme manjkati dobrega in preizkušenega desinfekcijskega sredstva. Za izpiranje ran, desinficiranje bolniških postelj, razkuževanje itd. je NAJBOLJŠE SREDSTVO

ki se porablja kot 1—2 odstotna raztopina. »LYSOFORM« je najbolj poznano, več deset-letij priznano in preizkušeno desinfekcijsko sredstvo. —

Dobiva se v vsaki lekarni in drožeriji v izvorni opremi. Pridejano mu je navodilo o uporabi.

Glavno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:

»Jugopharmacija« d. d.
ZAGREB, PRILAZ 12.

Zobozdravnik - specialista

Med. univ. dr. Ivan Oblak

se je preselil

v novo zgrajeno PALAČO „VZAJEMNE POSOJILNICE“ poleg hotela „Union“. — Dosedanja ordinacija: Stari trg 34. — ORDINIRA: od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Dr. Ivan Drobnič

specialist za pljučne in notranje bolezni

SE JE PRESELIL na Miklošičevo cesto v hišo „Vzajemne posojilnice“ poleg hotela „Union“. — RÖNTGENOV aparat na razpolago.

Perfektna kuharica

z lepimi izpričevanji išče dobre službe. Gre tudi kot gospodinja. Pisma na upravo lista pod „Dobra kuharica“. 6565

Kot hišnik

ali UPRAVITELJ hiše išče mesta boljši, oženjeni vpokojenec brez otrok. — Ponudbe pod „O. Z.“ 6496 na upravo lista.

PRIDNEGA in POŠTENEGA

mlinarja sprejemem.

Nastop takoj. — ANTON KOMATAR, valjčni mlin, ŠKOFJA LOKA. 6536

Zobotehnica

Ustarejša moč, IŠČE MESTA kot asistent-klinja (tudi kot tehnica). — Cenjene ponudbe na upravnistvo „Slovenca“ pod šifro: „ZOBOTEHNICA“. 6537

Odgojiteljica

IŠČE PRIMERNE SLUŽBE. Če mogoče, ne dežel. Obvlada slovenščino, nemščino, deloma tudi italijanščino. Pripravljen na je tudi šivati za otroke. — Naslov pri upravi „Slovenca“ pod številko 6538.

Slaščičarski pomočnik

IŠČE MESTA. — Naslov pove uprava lista pod številko 6544.

Trgovski pomočnik

IŠČE službo, bodisi v mestu ali na deželi, najraje v trgovino z mešanim blagom ali samo špecerijsko. Službo lahko nastopi takoj. — Ponudbe pod „Pošten prodajalec 6539“ na upravnistvo „Slovenca“.

Iščem boljše deklet

za sobna dela, katera naj bi znala tudi nekoliko kuhati. — Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod številko 6521.

Kuharico

pošteno, pridno, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejemem. Plača po dogovoru. Naslov pri upravi pod 6489.

Mlad obrtnik

IŠČE 15.000 Din POSOJILA proti 25% obrestim na 1 leto. Popolna varnost na vknjižbo. Ponudbe pod „Varno“ upravi.

Preklc.

Podpisani izjavljam, da nisem odgovoren za kupčije, katere bi sklepal v mojem imenu gosp. Davorin Bršnik, bivši moj potnik. Omenjeni tudi ni upravičen prejemati denarne zneske za moj račun, ker je pri meni iz službe odpuščen. 6546

ANTON STERGAR, Agentura - Komisija z žitom in moko, Ljublj., Zrinskega c. 2.

Trgovina in naklada muzikalij

Rikard Roskamp

ZAGREB, Strossmayerova ulica 10

išče večjega in izurjenega

pomočnika

z dobrim poznavanjem celokupne glasbene literature. Obširne ponudbe s priloženimi sprictevaji, fotografijo, znanjem jezika in naznačbo plače je poslati na gornjo adresu.

Pogreša se

Janez Močnik, lovec 8. lov. bat., 4. čete, doma iz Sovinje peči, obč. Podbrusko, okraj Kamnik. Zadržan je bil v Bukovini in od 7. sept. 1915 ni nobenega sledu več o njem. Kdor bi kaj vedel, je prav vljudno naprošen, da sporoči njegovi ženi Angeli Močnik, Sovinja peč 1 — Sela — Kamnik. — Vse stroške rada povrne. 6512

Vodjo za bager

Iščemo. V tej stroki popolnoma izvežbani reflektanti z ločnimi sprictevaji naj pošljejo ponudbe na upravo lista pod šifro „BAGER 6455“.

Iščem

pletilke nogavic

za stroje št. 12. — Dalje iščem DELAVKE za pletenje modnih jopic, plaščev, jumperjev itd. — Ponudbe na naslov: H. SPILER, OSIJEK I. Auina 1. 6472

Vajenec

poštenih staršev SE SPREJME TAKOJ pri JOSIP ZABUKOSEK, krojaški mojster v CELJU, Glavni trg. 6360

Sodni in železn. zdravnik dr. Leo Trauner

ORDINIRA

za kirurgijo, porodništvo, ženske in notranje bolezni

ZOPET REDNO

od 8.—9. dop. in od 14.—16. pop. LJUBLJANA VII (Šiška), Celovška cesta 28. — Telefon 273.

Izurjeno pletiljo

SPREJMEM takoj. Hrana in stanovanje ev. v hiši. Naslov v upravi pod št. 6440.

Iščemo izkušene

strojevodje

za OBRAT STROJEV OZKOTIRNE ŽELEZNICE. Samo prvovrstne moči naj pošljejo ponudbe z navedbo pogojev in s prepisi izpričeval na upravo lista pod šifro: „STALNA SLUŽBA 6454.“

MLADENIČ

poštenih staršev, letos prost voj. službe in vešč nekoliko mesarske službe, želi dobiti mesarskega mojstra, da lahko dopolni rok učne dobe. Pogodba po dogovoru. Naslov mojstra prosi pod „Dobrodošel Metlika“ na upravo „Slovenca“.

VACLAV SCHRAMM

Specialna trgovina za GODALA vseh vrst in godalnih potrebščin, STRUNE itd. — Popravila vseh vrst godal se izvršujejo točno, strogo strokovnjaško in ceno. — Specialist za MEDENA GODBENA GLASBILA.

CELJE, Kralja Petra cesta 14.

Miss Farler

Englis private lessons and classes. — PRAŽAKOVA ULICA (nova hiša Tönies, III. nadstropje). 6509

DRAŽBENI OKLIC.

Dne 21. oktobra t. l. PRODAJAM potom javne dražbe POSESTVO v Zg. Otoku 10 okrog 5 ha zemlje s pritično hišo in gospodarskim poslopjem, pol ure od Radovljice. Lepa lega. Oglasiti se je pri J. RESMAN, GORICA, P. Radovljica.

Za danes napovedana JAVNA DRAŽBA borovega lesa

v cerkvenem gozdu v Ihanu je preložena na 23. oktobra ob 2. pop. Predstojništvo cerkve sv. Jurija.

OSRAM NITRA

Izdatna razsvetljava poveča ostrino in hitrost vida.

OSRAM to znamko mora nositi žarnica

Bukova drva in trame

ponudite

DRUŽBI „ILIRIJA“ LJUBLJANA KRALJA PETRA TRG 8.

PUH in PERJE

vedno v zalogi pri tvrdki

R. Miklauc

Ljubljana

Suhe gobe in fižol

ponudite SEVER in KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Premog Drva Oglje

Excelsior - cement

1. strešna lepenka

najboljši! // najcenejši!

pri

„Impex“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Telefon 70, 349.

Zelo UGODEN NAKUP

dokler traja zaloga. Ostanki prvovrstnega češkega blaga, zavitek 20 metrov za Din 400.— (za ženske domače obleke, bluze, srajce, predpasnike, šifon) proti povzetju razpošilja Josip MATEK, Ljubljana, Dalmatinova ulica 6518

Pisalna miza

nova, iz mehkega orh. lesa in pleskana, po ugodni ceni naproday. Ogleda se lahko v Vrhovčevi ul. 11, I. nadstr., levo. 6523

Naprodaj: ZRCALA, KREDENCA, UMIVALNIK, DIVAN, OMARA s predali. — Niché, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, II. nadstr. 6566

ŠIVILJE, GOSPODINJE, POZOR! NAPRODAJ SO VSAKOVRSNI ostanki za perilo

po polovični ali zelo znižani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! — Resljeva cesta št. 30, I. nadstr., desno. 6548

Prodajam kozolec

na ljubljanskem polju cel ali tudi posamezna okna. Vpraša se: JANKOVIČ, Kolodvorska ulica 34. 6470

ČREVA

vseh vrst, najboljše kvalitete in po najnižji ceni se dobe pri JOS. BERGMAN, Ljubljana, Poljanska cesta št. 85. 6497

Stanovanje

najlepša lega, nova vila v Ljubljani, takoj na razpolago. Pogoji vsaj dveletne najemnine plačati naprej. Podrobnosti pove uprava lista pod šifro „EMONA“.

Malo posestvo

KUPIM. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 6554 s popisom lege ter navedbo cene do 20. oktobra t. l. 6554

POSESTVO obstoječe iz HISE, dveh oralov nji in gozda NAPRODAJ. Ceno pove MARIJA KOVACIČ, Ceglina pri Novem mestu.

Cenjenim damam

najljudneje naznanjam, da izvršujem točno in polovico ceneje PLAŠČE, KOSTUME in OBLEKE, kakor tudi OTROŠKE OBLEKE. — Kje, pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 6541.

RAZPRODA SE

hišna oprava takoj

Franciščanska ulica 2, II. nadstropje.

Kupim hišo z malim posestvom na Sp. Štajerskem ali Dolenjskem blizu kolodvora, pri okoliščini; eventualno vzamem v najem GOŠTILNO ali trgovino. Le resne ponudbe na upravo lista pod „TRGOVEC 6545“.

TOVARNA KANDITOV

Fr. Rozman

MARIBOR, Aleksandrova c. 57. priporoča vse vrste kanditov (bonbonov) po najnižjih tovarnih cenah.

Zahtevajte cenik!

16 HP motor

na surovo olje, nov, proda za 45.000 Din. POKOJNINSKI ZAVOD, šolski drevo red št. 2. 6555

Enodružinska hiša

(VILA) 5 sob, vrt in gospodar. poslopi v MARIBORU NAPRODAJ. Natančneje v LJUBLJANI pred škofijo 20/II. ali MARIBORU Stritarjeva ulica 8. 6566

Pozor, šivilje!

Preoblečene gumbe vseh velikosti in Ažiranje izvršuje takoj in najceneje tvrd BELIHAR & VELEPIČ, Šiška, Kol. ul. 15

Enodružinsko hišo ali vilo z vrtom v Ljubljani KUPIM. — Pismen ponudbe do 20. oktobra na upravo lista pod: „RESNI KUPEC 35“. 6497

ŽIMA

vseh vrst in MORSKA TRAVA vedno zalogi RUD. SEVER, spec. zaloga in petniških izdelkov in potrebščin, Gosposvetska cesta 6. 6471

Zahvala.

vsom ki so nam ob smrti našega preljubega brata, strica in svača, gospoda

Valentina Dolenc

finančnega blaginika v pokoju

izrekli svoje sožalje in prišli od blizu in daleč da ga spremijo k večnemu počitku, izrekamo tem potom našo iskreno zahvalo.

Prav posebno zahvalo pokojnikovim uradnim tovarišem, upravnemu svetu in ravnateljstvu Trgovske banke, Škofjeloškemu »Sokolu«, prijateljem lovcem in pevskega odseku škofjeloškega »Sokola« za ganljive žalostinke.

V Stari Loki, dne 12. oktobra 1923.

FRANC DOLENC, brat. — JERICA HUBAD roj. Dolenc, sestra.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

BAKRENO KOTLARSTVO:

„Jugometalija“, Kolodvorska ulica št. 18, dvorišče.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANICNA DELAVNICA:

pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne stroje popravila in prenavlja
Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreyer nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče št. 5.

STAVB. IN OALANT. KLEPARSTVO:

Perenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

„Čehoslovija“ d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463.
Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Fran Erjavec, pri „Zlati lopatici“, Valva-zorjev trg št. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17.

Zahvala.

Podpisani se tem potom z a h v a l j u j e m zadrugi „CROATIA“ v Zagrebu, katera mi je vsled pogorele opekarne nudila takojšnjo pomoč z izplačano zavarovalnino, ter jo zato najtopleje priporočam.

Pavel Perešutti,

posestnik, Gorenja vas nad Škofjo Loko.

Ceno češko perje!

1 kg sivega skublja, 65 Din, polbelega 80 Din, belega 90 Din boljsega, 100 in 120 Din, puha 150 in 180 Din, najboljša vrsta 225 Din. Pošilja prosto carine proti povzetju od 300 Din višje prosto poštnine. Zamena in vrnitev dovoljena. Vzorci zastoni. Dopolni le na Benedikt SACHSEL, Lobež št. 159 pri Plzinu, Češka. — Poštni paketi iz Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Spalni divani

OTOMANE, klub. in salonske garniture, tkanice in afrik-madrace vedno v zalogi.

Rudolf Sever

specijalna zaloga tapetniških izdelkov in potrebnosti, Gosposvetska cesta št. 6.

O. Bernatović

Priložnostni nakup
raupiane in obleke
od 500 Din naprej
konstume in obleke
Obleke za deco
Trikotaža kožuhovina

LJUBLJANA, Mestni trg 5-6

KISELJAK

ZAGREB BEOGRAD
Ilica št. 69. Balkanska ul. 25
Tel. 18 Tel. 30-05

Brzjavlj: »Stroje«

Skladišče vseh vrst VIJAKOV in sličnih proizvodov.

Tapetniška delavnica FRANC JAGER

Ljubljana — Kolodvorska ulica 27

se priporočajo slav. običajstvu za vsa v to široko spadajoča dela, kakor: Izdelava vseh vrst ZIMNIC, DIVANOV, OTOMAN, KLUBNIH GARNITUR, različnih ZASTO-ROV itd. — Delo solidno. Cene zmerno.

Zima vseh vrst vedno v zalogi!

Tvrdka Fran Švigelj

LESNA INDUSTRIJA na Bregu, pošta Borovnica, sprejme dobrega, zanesljivega

treznega strojnika

kateri se razume na ključavničarsko ali kovaško delo, kakor tudi DOBREGA BRUSAČA na smirkove plošče in DVA DNINARJA pri lesu. — Nastop službe za strojnika in brusarja s 1. novembrom, dninarja pa lahko takoj. 6386

Gradbeno podjetje Arhitekt

V. KRAINER & Co.

Jesenice. (Gorenjsko).

Stavbna vodstva:

Ljubljana, Domžale, Zagreb.

Izvršuje privaatne in indu-
strijske stavbe, proračune,
: načrte, cenitve, posebni :
: oddelki za arhitekturo. :

M. VUKSAN, Gruž, Dalmacija, razpošilja

južno sadje

po najnižji dnevni ceni po pošti in železnici. — Cenik na zahtevanje zastoni.

Poču

dovito nizkih cenah kupite letos voljeno blago

za ženske in SUKNO za MOŠKE obleke, in tudi vso drugo

manufakturno robo v veletrgovini R. STERMECKI, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošn. pomanjkanja denarja treba povsod štediti in je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. STERMECKI.

Prostovoljna javna

dražba premičnin.

V sredo, dne 17. okt. 1923 se bo v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje št. 16 v podstrešju, prodajala na prostovoljni javni dražbi različna sobna in kuhinjska oprema, n. pr. kompl. jedilnica in spalnica, mize, stoli, omare, lonci itd. Začetek ob 10. dopoldne. — Kupci se vnaprej vabijo.

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Inserirajte v „Slovencu“!

Royal Mail Line

Kr. Angleška Poštna Parobrodna Linija.

Redni potniški in tovarni promet iz

Hamburga-Cherbourg-Southamptona v New York in Kanado
Cherbourg-Liverpoola-Southamptona v Južno Ameriko.

Prevoz potnikov v I., II. in III. razredu

KABINA III. razreda z 2 in 4 POSTELJAMI.

Vse potrebne informacije daje v vseh jezikih radevoljno gornji naslov. — Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Zagreb, TRG I., št. 17.

Brzjavni naslov: ROYMAILPAC.

Podzastopnik v Ljubljani: Ante SUGIČ, Dunajska cesta 31
v Beogradu: Mihael TONIČ, Karagiorgjeva ul. 91

Gustav Puc

LJUBLJANA 7 — VODNIKOVA C. 9 (Spod. šiška)

Priporočam se za vsa dela — velika in mala — kakor tudi za popravila. Izvršujem strokovno in po nizki ceni!

Stavbeni galanterijski klepar :::

POZOR!

Gasilna društva

POZOR!

Predno kupite, OGLEDITE si

brizgalne cevi vseh širokosti

IMPREGNIRANE in GARANTIRANE po najnižji ceni pri tvrdki
IVAN N. ADAMIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 441.
Maribor, Vetrinjska ulica 20. — Kamnik, Šutna št. 4.

IZJAVA

Podpisana Angela Lukniš poročena Bardorfer, trgovka — izjavljam, da NISEM PLACNICA za dolgove, ki bi jih delal na moje ime moj mož JANKO BARDORFER.

LJUBLJANA, dne 13. oktobra 1923.

Angela Lukniš.

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr., lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. Farit izdeluje vse predmete iz litga železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon Interurban št. 82.

UNITED STATES LINES

v NEW-YORK iz Southamptona - Cherbourg

Leviathan

30. oktobra, 20. novembra, 15. dec.

Iz Bremena čez Southamptona in Cherbourg v New-York

George Washington

24. oktobra, 29. decembra

Pres. Arthur 19. okt. 23. dec. America 31. okt. 1. decem.

Pres. Roosevelt 7. nov. 12. dec. Pres. Fillmore 21. novembra

Pres. Harding 14. nov. 16. jan.

Odhod iz Southamptona in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Zastopstva:

Beograd: Palata Beogradske Zadrage, Preko Hotel Bristol'a,
Zagreb, Središnje Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga,
Mihanovičeva ulica 2, Preko puta kolodvora,
Ljubljana, Brodarstvo Zjedinenih Ameriških Držav, Du-najska cesta 29.

Sarajevo, Savez Hrvatskih Seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu, Aleksandrova ulica 52.
Sušak, Banka za Pomorstvo.

AND. JAKIL

tovarna kož in čevljev d. d., prisojalna Ljubljana.
POLJANSKA CESTA ŠT. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških ČEVLJEV iz telečjega boka v vseh bojah, govedjega boka in rjave kravine.
SOLIDNO DELO! 3480 NIZKE CENE!

Mlinske stroje

vseh vrst v prvovrstni izvršitvi.
Naprave modernih mlinov. —
Preuredbe že obstoječih mlinov.
— Silosa in tavanjske žitnice
ter naprave za transport žita
dobavljajo točno tovarna strojev
in podjetje za zgradbo mlinov

BRACA MACHAU & VAURENA

Pardubice, Češkoslovaška.

Glavno zastopstvo za SHS:

Braća Fischer d. d.
ZAGREB, Pantovčak 5.

ODEJE (koci)

rabljene, dobro ohranjene in čiščene, po ugodni ceni naprodaj, na debelo in drobno. Poizve se v trgovini PANHOLZER, LJUBLJANA, Pražakova ulica št. 4.

Specialna trgovina za
fino damsko in moško
perilo

Bed. Šarc

Ljubljana

Selenburgova ul. 5

Platno za rjuhe, šifoni,
namizno perilo i. t. d.
najboljših znamk

Najmoderneje urejena
pralnica in
svetlolikalnica

Bronaste zvonove
vliwa

načeneje in z do-
bavnim roko do
3 do 5 mesecev

Zvonarstva in livarna
St. Vid nad Ljubljano

P. n. šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet do-
speli najboljši šivalni stroji

Gritzner

v vseh opremah.

Pouk v vezenju ter krpanju
perila in nogavic (štofanje)
brezplačno EDINO le pri:

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Barborič — Završan

MODISTARIJA in preoblikovalnica —
Ljubljana, Mestni trg 7. — Velika zaloga
klobukov, nakita in modist. potrebnosti.
Preoblikujejo se klobuki za DAME in
gospode po najnovjših vzorcih. 5355

Stavbenik

Rud. Ročak

v Trbovljah

izvršuje vsa stavbna dela — lastno
tesališče — izdelovanje stopnje
Teraco-tiak

Brezkonkurenčne cene!

Kurilne naprave,
vodovodne naprave,
popravilo in postavitve kotlov za
visoki pritisk,
elektrotehnične naprave vseh vrst

Stegu in drugi,

VIC - GLINCE 5.

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske
kreditne banke, Dunajska cesta 1b III.

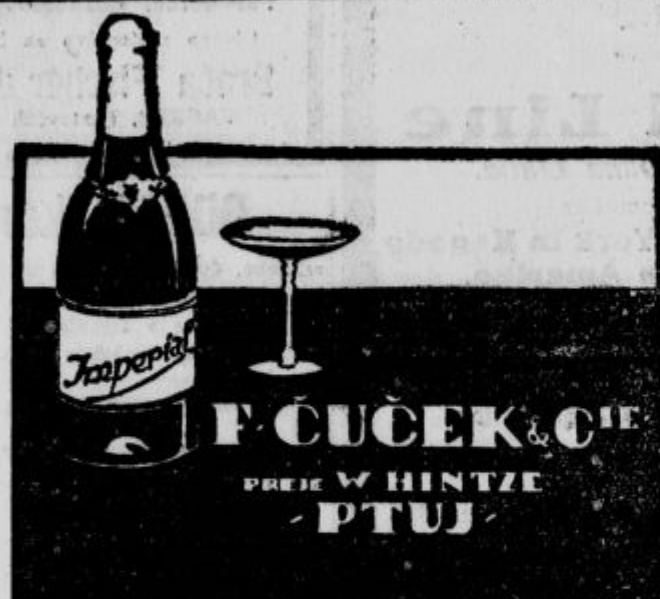
Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 288.

Ljubljana

Gradišče 10.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. V LJUBLJANI

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767, dobavlja priznane prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahlevajte cenik!

STROJE za surovo maslo znamke „LAKTOR“ v velikosti od 2-50 litrov dobavlja po najnižjih cenah

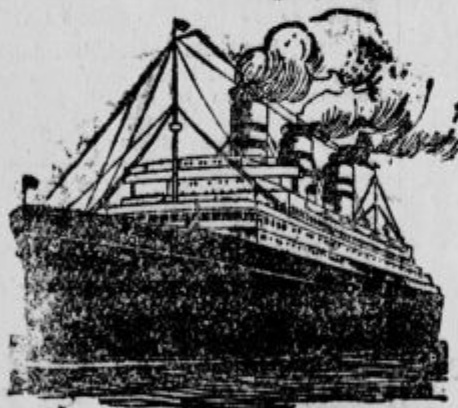
ČUČEK & KOUBIK,

tovarna gospodarskih strojev
Strnišče.

HOLLAND - AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretnostima d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, najmodernejšimi brzovoznimi parobrodi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša sigurna in brza vožnja. Izvrstna kuhinja. Vsak teden eden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Kino „Ljubljanski dvor“

Kolodvorska ulica štev. 39.

P. n. občinstvo! Podpisano ravnateljstvo uljudno naznanja, da
otvori

v torek 16. oktobra 1923

ново najmoderneje kino-podietje v novo zgrajenem delu palače „Ljubljanski dvor“.

Podrobne objave, sporedi in začetek predstav so razglašene na dnevnih letakih. -- Za obilen obisk se priporoča

velespoštovanjem

Julij Cesar

ravnatelj kinopodjetja „Ljubljanski dvor“.

Baterije, vžigalnike in kamenčke!

Na drobno! 6388 Na debelo!
najceneje pri trdki
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

PRODAM TAKOJ

enonadstropno hišo

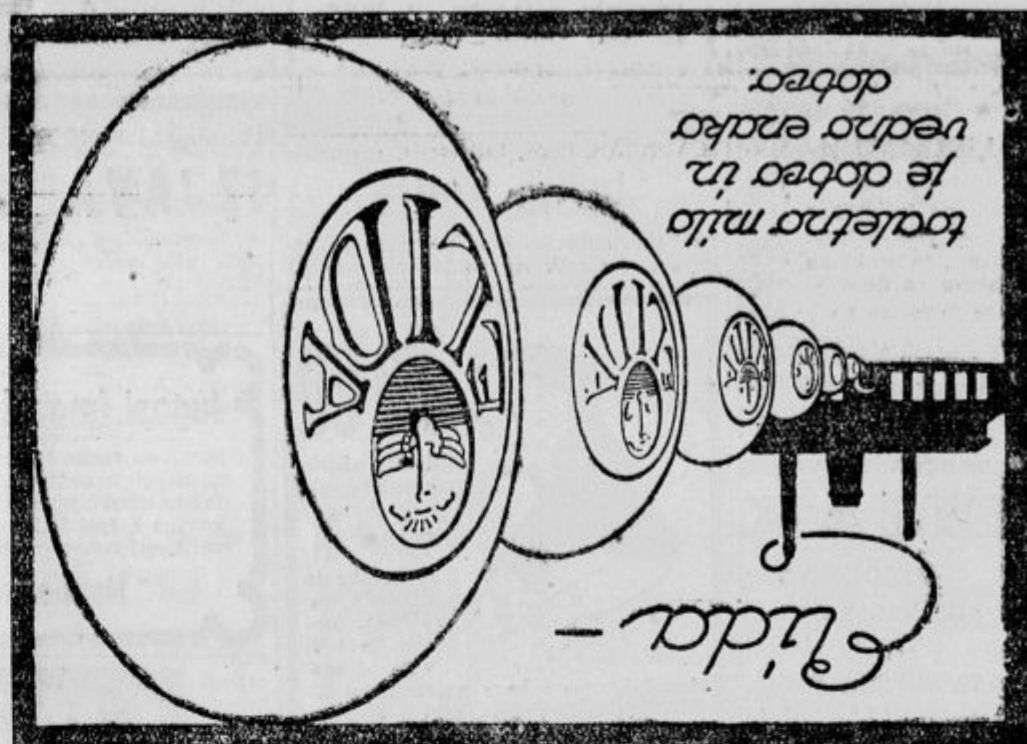
s trgovskim lokalom in prostim stanovanjem, gospodarskimi poslopji, sadonosnikom, vrtom in stavbiščem, ob glavni cesti v zelo prometnem trgu severne Slovenije. Vprašanja na upravo lista pod številko 6483.

Premog

— IZ RUDNIKA TRBOVLJE —

cement stalno v zalogi

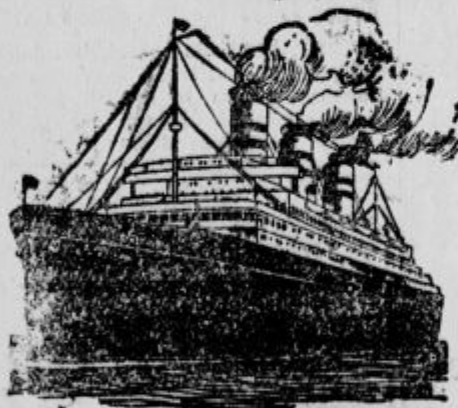
pri H. PETRIČ, sedaj Gospodarski
cesta 16 — nasproti Kolizeja. 6263

HOLLAND - AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretnostima d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, najmodernejšimi brzovoznimi parobrodi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša sigurna in brza vožnja. Izvrstna kuhinja. Vsak teden eden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Tovarna usnja Aleks Podvinec & Cie

Radeče pri Zidanem mostu,

Opozarja p. n. odjemalce in interese, da je tovarna vsled znatnega povečanja v stanu dobaviti vsako količino in vrsto

bokscalf-a, govejega in barvanega boksa, kakor tudi vse vrste Vaches-podplatov.

Kakovost blaga je priznana prvovrstna, cene zmerne.

L' UNION francoska zavarovalna družba v Parizu, osnovana leta 1828.

Skupna glavica znaša 400 milijonov frankov. Prevzema vse vrste požarne in življenske zavarovanja. Pojasnila dajejo brezplačno vsi krajevni zastopniki in Generalno zastopstvo za Slovenijo, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 33.

AGILNE ZASTOPNIKE
sprajemamo pod ugodnimi pogoji.